

AUSTRALIJOJOS LIETUVIS

006895

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

Aštuntieji metai Kaina/Price 1/9 Adelaide, 1955 m. balandžio/April 4 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 7 (170)

Karo pavojus prie Formozos

Australijos min. pirm. Mr. Menzies, po trijų mėnesių kelionės po pasaulį, sugrįžo į Australiją. Mr. Menzies išvyko pr. m. gruodžio pabaigoje į Britų tautų ministerių pirmininkų konferenciją, po to lankėsi JAV-bėse ir Kanadoje. Ypač JAV-bėse Mr. Menzies turėjo eilę pasitarimų, kurie liečia kovą su komunizmu kėsniu Azijoje.

Grįžęs į Sydnejų Mr. Menzies pareiškė spaudos atstovams, kad po to, kai raud. Kinijos vadai pareiškė, jog jie jėga paimsią Formozą bei esančius aplink ją salas, padėtis tame rajone pasidarė tiek pavojinga, kad bet kuriuo momentu ji gali sprogti. Dėl to yra būtina, kad kiekvienas australas suprastų tikrą dalyką padėtį, kai reikalinga liečia Australijos įsipareigojimus toje srityje.

Formozos salos teisinė padėtis niekada nebuvusi aiški. Ji gali būti nustatyta tik civilizuotomis priemonėmis, bet jokių būdu jos padėtis negali būti išspręsta jėga. Dabartinė Formozos istorinė reikšmė pasidarė po to, kai joje prisiglaudė šimtai tūkstančių pabėgėlių iš Kinijos žemyno užimant ji raudoniesiems.

Strateginė Formozos pozicija yra tuo svarbi, kad ji sudaro šiaurinį postą visos salų grandinės, kurios pietuose yra Australija. Tai reiškia, kad jeigu Formozą patektų į raudonųjų rankas, Australijos likimas taip pat būtų išspręstas ir liktų tik kelių metų laiko klausimas, kol komunizmas išsikeltų į Australiją. Taigi, Formozą šiuo metu yra ta tvirtovė, kuri dengia komunizmo plėtimąsi pietų link.

Toliau min. pirmininkas pareiškė, jog jis nemanąs, kad Formozos ir pakraščio salų (Quemoy, Matsu ir kt.) padėtis yra ta pati, tačiau tos salos turi svarbią reikšmę pačiai Formozai. Didelė kliūtis išspręsti tų salų likimą yra ta, kad Kinijos raudonieji oficialiai pareiškė, jog tų salų užėmimas yra būtina sąlyga tolimesniai pasiruošimui pulkti Formozą.

Vistik, ar karas būtų sąmoningai išprovokuotas, ar pradėtas nesuprantant jo pasekų, tos pasekos, ypač Kinijai, būtų katastrofiškos.

Australija yra ypatingai suinteresuota tuo, kas gali įvykti Formozoje. Naujo pasaulinio karo atveju reta tauta galėtų išlikti neutrali.

Australijos interesai reikalauja, kad karas būtų laimėtas toli nuo Australijos krantų. Tik tuo atveju, jeigu ten būtų pralaimėtas, karas išliktų ir pačioje Australijoje.

Pažymėtina, kad Mr. Menzies, kiek tai paskelbta spaudoje, aptarė su JAV-

bių vyriausybę ir kariuomenės vadovybę Australijos inasą (ūkinį ir karinį) kovoje su komunizmu. Kariuomenės kontingentas netrukus išvyks į Malajus. Taip pat Naujoji Zelandija siūso savo kariuomenės dalinius.

Įdomu pažymėti, kad Maskvos "Pravda", rašydama apie Mr. Menzies susitarimus, pažymi, jog Menzies "pardavė" Australiją Amerikos kapitalistų imperialistiniams siekimams...

Suskilo Australijos Darbo Partija

Įvykusi Tasmanijoje Darbo Partijos atstovų konferencija galutinai suskilo. 17 atstovų visai pasitraukė iš konferencijos. Likę 19 posėdžiavo, tačiau visoje Australijoje skilimas eina platyn ir gilyn. Dalis partijos atstovų, kurie pritarė dr. Evatto vadovybei ir jo politikai, linkę daryti didesnių nuolaidų komunizmui, gi kita dalis — ne. Partijos skilimas prasidėjo nuo to laiko, kai dr. Evattas, Darbo Partijos lyderis, pradėjo ginti Karališkoje Komisijoje komunistus, kurie teikė žinias Sovietų Rusijos atstovybei.

Liberalų ir Krašto partijos dėl to tikisi laimėti ir ateinančius parlamento bei senato rinkimus, nes Darbo Partija, dėl savitarpinių ginčų, bus susilpnėjusi.

Demonstracijos Belgijoje dėl nutrauktų subsidijų katalikams

Belgijos vyriausybė, ryšy su švietimo reforma, nutarė nutraukti apie £33 milijono vyriausybės subsidijas katalikiškoms mokykloms. Dėl tokio vyriausybės žygio visame krašte katalikai sukėlė protestus ir demonstracijas. Studentai ir apie 1 milijonas moksleivių protesto ženklai paskelbė streiką. Gatvėse patuliuoja ginkluoti žandarmų būriai, kurie visais būdais kliudo demonstrantams susiburti. Daugelyje vietų įvyko susidūrimų su policija, kurią demonstrantai apmėtė akmenimis bei kitokiomis priemonėmis. Kai kur statomos barikados. Užsienio spauda rašo, kad Belgijoje padėtis panaši į pilietinį karą.

Atėmus subsidijas beveik visos katalikų mokyklos turėtų uždaryti, o mokiniai lankyti valstybines mokyklas.

Vieninga raudonoji vadovybė

Per Maskvos radiją paskelbta, kad Sov. Rusija kartu su visais kitais pavergtais kraštais nutarė sudaryti vieningą karo vadovybę, panašią kaip Atlanto Sutarties dalyviai. Esą Kinija, kurios atstovas dalyvavo konferencijoje, pilnai tam pritarė. Manoma, kad tos vieningos vadovybės šefas bus marš. Rokosovskis, tarybinis herojus, gynęs Maskvą ir Leningradą nuo vokiečių.

Vašingtone Valstybės Departamente buvo pareikšta, kad čia nesą nieko nauja, nes ir iki šiolei vadovavo Maskva.

Imigracija į Kanadą ir Ameriką

Visus reikalingus oficialius dokumentus (vizas, affidavitus, darbo-buto garantijas, etc.) parūpina Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Britų Kolumbijos Apylinkės Valdžybos Pirmininkas, diplomuotas teisininkas

JONAS J. JUŠKAITIS, LL. B.
Istaigos adresas:

Suite 5, Tunstall Building,
709, Dunsuir Street,
Vancouver 1, B. C., CANADA

(Informacijos suteikiamos padengus visas susirašinėjimo išlaidas).

PRANCŪZIJA GALUTINAI RATIFIKAVO PARYŽIAUS SUTARTIS

Prancūzijos senatas po trukusių keturias dienas debatų ratifikavo visas Paryžiaus sutartis. Pagal tas sutartis baigiama galutinai Vakarų Vokietijos okupacija ir Vokietija tampa visiškai suverenine valstybe. V. Vokietija sukuria savo tautinę armiją ir įeina į Atlanto Tautų sutarties dalyvių tarpą. Šiomis sutartimis taip pat sutvarkomas ginčytinas Saaro srities klausimas ir bent artimoje ateityje dėl jo neturėtų kilti jokių nesutarimų.

V. Vokietijos kancleris Dr. Adenauer, sužinojęs apie sutarčių ratifikaciją, pareiškė, kad V. Vokietija savo kariuomenę jau turės šių metų antroje pusėje.

Visose Vakarų sostinėse prancūzų senato nutarimas ratifikuoti sutartis sutiktas labai palankiai. Sovietų gi desperatinės pastangos sukludyti sutarčių ratifikaciją nuėjo tuo būdu nekais.

"Geras" vyras teisme

Adelaidės teisme buvo svarstoma įdomi byla. 20-ties metų vyrukas Dean Richard Sherriff vedė jauną žmoną pr. metų birželio mėnesį. Dirbti jis nelabai mėgo, bet žmonai sakydavo, kad dirbas kažkurioj ten įmonėj. Įtarimo negalėjo būti, nes kas savaitę jis tikrai parnešdavo algą ir dalį duodavo žmonai, kuri iš to dar ir sutaupydavo. Tačiau dėl kažkokių priežasčių žmona jį paliko šių metų vasario mėnesį. Nuėjo į banką pakeisti taupomąją knygutę ir ta proga pasigėrėti turimomis santaupomis. Čia ir paaiškėjo visa istorija. Pasirodo, jos vyras visai niekur nedirbo, bet paimdavo jos taupomąją knygutę, padirbdavo parašą ir išsiimdavo kas savaitę "algą", iš kurios ir žmonai tekdavo keli svarai. Byla nebaigta, atrodo, teks atsisėsti į šaltąją.

Televizija karo lauke

17.000 JAV-bių karių ir jūrininkų atliko invazijos pratimus, kurie vadovybės buvo sekami per televiziją.

5.000 karių lipo į krantą, gi vadovybė stebėjo išsikėlimą būdama už 20 mylių, televizijos pagalba.

Armijos vadovybė pareiškė, kad šiuo pratimu norima nustatyti, kiek televizija gali pagelbėti vadovybei daryti taktinius sprendimus kelimosi atvėju. Jeigu pasirodytų, kad vadovybė gali stebėti išsikėlimą ir matyti visus veiksmus ir pavojus, tai ji gali padaryti tuoj pat tikslius sprendimus. Tai būtų įvykdyta vadovybės svajonė, o tuo pačiu ir besikeliančiai kariuomenei sutaupyti daug gyvybių, nes laiku galima imtis reikalingų priemonių pašalinti pavojus.

* Sov. Rusijoje iškilmingai paminėta 130 metų sukaktis, kai rusas Možajskis "išrado" pirmąjį lėktuvą. Esą, jau 1876 metais jis savo pagamintu lėktuvu skraidė.

* Australijos vyriausybė paskelbė importo suvaržymą, nes užsienio prekybos balansas jau kuris laikas yra pasyvus. Suvaržymas daugiausia paliečia liuksusines prekes. Per pusę metų numatoma sutaupyti apie 75-80 mil. svarų. Benzino importas nesuvaržytas.

* JAV-bės įsteigė Australijoje specialią agentūrą, kuri studijuos galimumus investuoti Amerikos kapitalą Australijoje. Skelbiama, kad apie 5.000 Amerikos firmų suinteresuotos investuoti savo kapitalus Australijoje. Australijos valdžios sluoksniuose dėl to reiškiamas pasitenkinimas, nes atvažiuos daugiau dolerių.

* Argentinos vyriausybė nutarė panaikinti visas religines šventes, išskyrus Didįjį Penktadienį ir Kalėdas.

* Honolulū saloje smarkiai išsiveržė ugniakalnis. Lava buvo izoliavusi 22 žmones, tačiau juos išvedė vulkanų mokslininkas Dr. Gordon Macdonald.

Linksmų

VELYKŲ ŠVENČIŲ

visiems mūsų Skaitytojams, Bendradarbiams ir Bičiuliams linki

AL Redakcija - Administracija

Trumpai

* Statistikos duomenimis, Australija užima ketvirtą vietą turimų automobilių skaičium pasulyje, tačiau komercinių mašinų atžvilgiu stovi pirmoje vietoje. Australijoje kiekvienais 1000 gyventojų tenka 66 komercinės mašinos, JAV-bėse 62, N. Zelandijoje 61 ir Kanadoj 60. Keleivinių automobilių 1000-čiui gyventojų tenka: JAV-bėse 291, Kanadoje 175, N. Zel. 159 ir Australijoje 129. Kitose šalyse: Švedijoje 60, Anglijoje 57, Japonijoje 1 ir Indijoje 4000 gyventojų tenka 1 automobilis.

* Jersey salelės, turinčios apie 50.000 gyventojų, policijos teismas nuteisė įkristi 16 beržinių vienam 16-kos metų vyrui Denis John Aubert už tai, kad jis važiuo automobiliu neturėdamas licenzijos ir, be to, labai pavojingai praeiviams. Bausmė įvykdyta dalyvaudant kalėjimo gydytojui.

* Bombėjuje, Indijoje, buvo sužeisti 9 policininkai ir per 20 demonstrantų dėl karvių pjovimo. Hinduų religijos sekėjai karves laiko šventomis. Tų besivalkiojančių karvių visoje Indijoje tiek daug, kad jos jau neturi kai kuriose vietose kuo maitintis, be to, daro didelius nuostolius ūkininkams. Indijos vyriausybė nutarė jų skaičių mažinti ir jas pjauti, bet fanatiški hindusai tam priešinosi.

* Varšuvoje nuteista du vyrai mirties bausme už tariamą šnipinėjimą Vakarų naudai. Esą, jie buvę paruošti specialioje amerikiečių mokykloje Vakarų Vokietijoje. Viena moteris ir kiti trys vyrai nuteisti bausmėmis nuo 5 iki 15 metų kalėjimo.

* Japonijoje pradėdama gaminti karo lėktuvus. Japonijos ir JAV-bių vyriausybės sutarė, kad lėktuvų pramonėje dalyvauja ir Amerikos kapitalas.

* Australijoje 1954 metais sunaudota 5.775.746 tonos benzino arba apie 11% daugiau negu praėjusiais metais. Tai rekordinis skaičius.

* Darbo Partijos konferencija Hobarte (Tasmanija) nutarė protestuoti dėl siuntimo Australijos kariuomenės į Malajus. Esą, toks žygis galėtų pakentti geriems Australijos santykiams su Azijos kraštais.

* JAV-bių Valstybės Sekretorius Mr. Dulles, kalbėdamas Kanados senatė ir parlamente pareiškė, jog jis manąs, kad Raud. Kinija pulsianti Formozą. JAV-bės negalės to toleruoti. Esą, nubrėžta linija, kuri komunistams nebus leidžiama peržengti.

* Australija gauna iš tarptautinio banko 54,5 mil. dolerių paskolą, kuri bus naudojama vykdyti naujus projektus.

* Vakarų Vokietijos senatas patvirtino Paryžiaus susitarimus, kuriais baigiama Vokietijos okupacija ir kuriama kariuomenė. Vakarų pasaulyje šis sprendimas priimtas su pasitenkinimu.

* JAV-bių transportinis kariuomenės lėktuvas atsimušė Honolulū saloje į kalną ir visi 57 keleiviai ir 9 įgulos nariai žuvo liepsnose. Keleivių tarpe buvo viena moteris su vaiku, visi kiti kariai.

* Tūkstančiai alkanų Rytų Berlyno gyventojų veržiasi į vakarų zoną pirkti maisto, nes Rytų Berlyne, valdomame rusų, siaučia badas. Nežiūrint to, Sovietų vyriausybė atsisakė priimti JAV-bių pasiūlymą duoti maisto.

* Britanijoje statomas didžiausias pasaulyje radio-teleskopas, kuris kainuos apie £500.000. Šiuo radio-teleskopu mokslininkai galės ištirti 1000 kartų didesni erdvės plotą, negu su dabartiniu didžiausiu pasaulyje optiniu teleskopu, kurį turi JAV-bės.

(Žinių tąsa 8 psl.)

Vincui Čepiauskui

mirus, jo žmonai p-niai
Aldonai Čepiauskienei - Vanagaitei
ir giminėms užuojautą reiškia

D. ir B. Mackialai

Tauriam lietuviui

Vincui Čepiauskui

mirus, žmonai ir giminėms gilią
užuojautą reiškia

Adelaidės Lietuvių Teatro
Mylėtojų Grupė

Vincui Čepiauskui

mirus, jo žmonai
Aldonai Čepiauskienei
ir gimines nuoširdžiai užjaučia

Martinkų šeima

Mirus

Vincui Čepiauskui

jo žmonai Aldonai Iūdesio valandoje
nuoširdžiai užuojautą reiškia

Kazys Tapauskas

Lietuvių spaudoje

Lietuvių spauda pasisako laisvinimo problemomis

Smerkiamas skaldymasis ir nepagrįsti ALT-tos — VLIKO puolimai

Pastaruoju metu laisvojo pasaulio lietuvių spauda plačiai pasisako Lietuvos laisvinimo problemomis, VLIKO būstinės, jo reformų, stiprinimo, nepagrįsto ALT-tos — VLIKO puolimo, naujų fondų ir kt. reikalais.

Daugiausia pasaulyje skaitomas lietuvių dienr. "Draugas" Nr. 32/1955, taip skelbė:

"... lietuvių vienybė nesugriauta, ir jos niekas nesugriaus,

nors tam griovimo darbai ir pačią Maskvą pasikviestų į talką. VLIKas ir ALTA ir toliau ves kovą dėl Lietuvos išlaisvinimo, turėdami visos patriotinės lietuvių visuomenės ir moralinę ir materialinę paramą."

Pasižymėjęs JAV lietuvių veikėjas, ALT narys ir Lietuvių Prekybos Rūmų pirmininkas inž. Antanas Rudis, neseniai vienu balsu perrinktas Rūmų pirmininku, "Draugo" dienraštyje Nr. 34/1955 plačiai iš esmės pasisako VLIKO reikalais. Pats iš arti susipažinęs su VLIKO veikla ir išstudijavęs jo būstinės klausimą, taip pat visus VLIKui, jo įstaigoms ir žmonėms vienos srovės viešai reiškiamus kaltinimus, savo straipsnyje "Lietuvos laisvinimo darbai Europoje" pabrėžia, kad VLIKas yra mūsų visų kovos už Lietuvos išlaisvinimą simbolis. Lietuvos išlaisvinimas yra ne vieno kurio nors asmens reikalas, bet visos lietuvių tautos, ir Lietuvos laisvinimo akcijai vadovauti turi būti pavesta ne vienam žmogui, nors ir kažin kokį titulą jis turėtų. Lietuvių tautos laisvinimo pastangos natūraliai susibūrė apie VLIKą, bet ne apie vieną kokį nors asmenį, ar tai būtų buvęs prezidentas, arba koks kitas jo įgaliojtinis. Amerikos lietuviai sveikina VLIKą, kai jis buvo įkurtas, sveikina ir remia jo pastangas taip pat dabar, nes, inž. Rudžio pareiškimu, "prieš 10 metų aukštais idealais ir principais sukurtas VLIKas yra vertas visų lietuvių paramos. Išgyvenęs sunkius okupacijos laikus, karo metą, tremtį, VLIKas ir šiandien palieka vienintelė lietuvių kovos organizacija, kuri simbolizuoja lietuvių tautos pasiryžimą atstatyti laisvę ir nepriklausomybę. Man nesuprantamos pastangos tų asmenų ir grupių, — rašo A. Rudis, — kurios siekia suardyti VLIKą, mažinti jo reikšmę. Dar mažiau suprantamos tos asmenų grupės, kurios pradžioje, kuriant VLIKą, buvo įsitraukusios į jo darbą, priėmusios jo principus, o vėliau tų principų išsižadėjo, pasitraukė ir bando kurti kitokias organizacijas. Man neaišku, kodėl jie mano, kad naujai kitu vardu įkurta organizacija bus tobulesnė už VLIKO organizaciją."

"Draugas" viename iš paskiausių vedamųjų, "Vieningumo manifestacijoje" pastebėjo, jog, gautaisiais pranešimais iš JAV liet. bendruomenių, visur buvo suprastas vieningumo reikalas. Visur solidariai pasisakyta už ALTą ir VLIKą. Lietuvių visuomenei taip pat labai imponavo JAV senatorių ir atstovų pasisakymai Lietuvos laisvės reikalui per Vasario 16-ją.

Antrasis pasaulio lietuvių dienraštis, "Naujienos", ypač aštriai pasisakymas prieš ALTO ir VLIKO puolėjus, pasmerkia bėgančius tų pačių lietuvių skūsti svetimo krašto policijai kaip "nevyrišką, žemą, jokių atvejų nelietuvišką ir nedovanotiną išsišokimą" ir pabrėžia, kad "vienybėje — galybė". "Naujienos" pastebi, kad "nėra abejonės, jog seni Amerikos tautiečiai ir net didelė dalis Lietuvos tautininkų yra aiškiai už nuoširdų bendradarbiavimą tiek ALTe, tiek VLIKe. Jeigu keli vadukai ar vienas išsišokėlis yra kitokios nuomonės, tai, prieš darydamas tokį tikrai svarbų žygį, turėjo gauti visos grupės pritarimą, o ne pastatyti prieš įvykusį faktą, primesti jiems savo valią... Kaip ten bebūtų, vienybė ir vienybės noras yra tokie dideli ir svarbūs kad jokie vadukai jos nesugriaus ir nesulaikys. VLIKas ar ALTA — tai mes, visa su bolševizmu kovojanti lietuvių visuomenė, ir jis tiek tvirtas, kiek mes jį remsime, juo pasitikėsime, jam padėsime. Mūsų kelias aiškus, mūsų tikslai taip pat."

Valstiečių liaudininkų leidžiama "Sėja" Nr. 1(21) plačiai svarsto kurstytojų prieš VLIKą kėslus ir išsamiai pavaizduoja, kaip vad. "kordinatoriai"

visokiais būdais stengiasi trukdyti VLIKO veiklą ir jį patį suniekinoti. Buvusi pradėta atkakli kova tik prieš pačią instituciją, tiek prieš jos įstaigas ir atskirus asmenis. VLIKO sudarytajai Spec. Komisijai 1954 m. gruodžio 15 d. VLIKO posėdinį pristatė aktus, VLIKas, jais pasiremęs, priėmė nutarimą, kuriuo, kaip pažymi "Sėja", išklaušius Spec. Komisijos pranešimo ir priėmus dėmesin tos Komisijos nustatytą žinomosios srovės atstovą VLIKe kompromituojančius veiksmus, buvo nutarta laikyti minimąjį atstovą netekus kvalifikaciją pasilikti VLIKO nariu, o patį nutarimą pranešti grupių centrums. VLIKO puolėjai, pabrėžia "Sėja", "pučia burbulus, kad VLIKas nesąs kompetingas tokius dalykus spręsti". Toliau nurodoma, kad, VLIKui pakeitus savo statutą, "ten, kur buvo reikalaujama kvalifikuotos daugumos, paliktas visų narių balsų daugumos principas. Dabar statusas padarytas ne tik demokratiškesnis, bet ir lankstesnis. Tautininkams, nepratusiems dar galvoti, o svarbiausia — veikti demokratiškais principais, kiekvienas VLIKO nutarimas jų kvalifikuojamas ne VLIKO, bet septyniukės, šešiukės, penkiukės nutarimais"... Dėl V. Rastenio laišku suteiktų instrukcijų, kurios, VLIKO nario J. Kairio viešu teigimu "Drauge", VLIKO nariams buvo žinomos jau ir taip, be to laiško, "Sėja" pastebi: "... laiške esą rašoma, kad tautininkai ir laisvės kovotojai (tai tas pats), jei tik surastų trečią auką, pasitrauktų iš VLIKO. Ar jie tokių suras — pažiūrėsime. Rastenio laiškas tikrai atvers akis ir tiems, iš kurių tikėjosi turėti savo pasekėjus. Netveriamas kerštu mažlietuviams. Pasirengimas pulti didėją, o einant principu "mes kurstome"... jau kėsinašasi net į Tautos Fondą arba jo likvidavimą".

Kitame straipsnyje, pavadintame "VLIKO nuvertinimai", "Sėja" nurodo, kad "kordinatoriai" pagal V. Rastenio laiško direktyvas... "steigia iš T. Šidiškio, J. Bataičio, Karolio Drungos ir Stepono Vykinto "full time" darbo štabą lietuvių visuomenės didesnio skaldymo tikslams, — steigia koordinacinę centrą iš tautininkų, voldemarininkų, laisvės kovotojų, rezistentininkų, numatydami įjungti ir Lietuvių Studentų Santaros, "Sviesos" ir karių "Ramovės" organizacijas, — reikiama pasitenkinimą dė galimo aukų plaukimo sumažėjimo Vasario 16 d. proga... kasa dabartinei Lietuvos laisvinimo organizacijai duobę... Įvairūs vadistai savo ardyimo darbuose prisidengia dažnai ir smulkiais p. Stasio Lozoraičio palaikymo sumetimais. Min. St. L. yra paskirtas asmuo, jis (nors, tiesa pagal viešąjį bič. Jono Kardelio liudijimą VLIKO konferencijoje Felbache dar Lietuvoje gyresis esąs tautininkų apylinkės narys) yra tik mūsų diplomatų užsienio šefas, arba seniūnas, ir nėra bei negali būti joks VLIKui priešpastatymas... Jo puoselėjami Kybartų aktai nėra autentiškas dokumentas ir jokių prerogatyvų jam neteikia. Čia vadistai p. St. L. panaudoja kaip priedangą savo užmačioms...

VLIKO ir jo Vykd. Tarybos vadovybė bei paskiri nariai su purvais maišomi. Atliktieji darbai nuvertinami, išjuokiami. kviečiama VLIKui ir net ALTAi (kuri paremia VLIKą) neaukoti pinigų... Toliau "Sėja" nurodo, kad VLIKO niekintojai esą įvairių rūšių tautininkai ir pogrindinių partijų buvę paskiri nariai, iš jų dėl vienos ar kitos priežasties pasišalinę. Nurodžiusi, kas yra "vadistai", "fašistuojantieji" etc., "Sėja" pastebi, kad tokie visi vieningo darbo kurstytojai "Antano Olio, Antano Lapinsko, Stepono Biežio, Juozo Balčiūno ir kitų demokratinų pažiūrų tautiečių paunksnyje antidemokratinis lizdas suka, lietuvių demokratinės dalies pastangas niekina ir jų sukurtojusius politinius centrus — VLIKą bei ALTą — juodina, trukdydami siekti pagrindinių lietuvių tautinių siekimų".

Ar jau įsigijote

ZEMELE ŠVENTAJĄ?

Snekos apie kraują

Viešosios nuomonės formuotojai (tik jie patys tokiais save vadina ir laiko) pastaruoju laiku neišpasakytai greitai pradėjo blukti bendruomenės sluogsnuose. Dažnas ir labai dažnas pro juos negirdomis ir nematomis praeina, pro juos praskuba ir prabėga.

— Surambėjo mūsų žmonės, — pyko ir graužėsi vienas iš "viešosios nuomonės formuotojų", — kalbėjau susirinkimuose, rašiau į laikraščius, o jokių didesnio atgarsio nesulaukė mano giedrios mintys. Anksčiau būdavo... malonių prisiminimų gija driekėsi prieš jo akis, — kur nenuėsi, kur nepasisuksi ir bet ką nesusiūsi, vis sveikinimai ir pagyrimai. Vertingi ir dėmesio verti pagyrimai. O dabar, kas dabar iš manęs ir bepaliko?...

— Palauk, užvysiu aš juos. Ir vėl jie man linkčios ir palankumą rodyd — ryžosi ir teisinosi "viešosios nuomonės formuotojas", — jau sugalvojau kai ką naujo. Na, pakalbėsiu viešai apie kraują. O kaip šnekėti? Čia ir yra svarbiausia. Bene labiausiai akis rėžiantis ir baisiausias atvejais bus kraujo praliejimas. Prie šito reikia ir apsisistoti.

Po savaitės "Mūsų Pastogės" Nr. 6 straipsnyje "Laisvė" tautiečiai skaitė: "Ir jeigu koks nors liudijimas mūsų laisvės byloje galioja, tai tik kraujo liudijimas. Ir mūsų pačių kraujas. Liedami kraują mes kaip tik liudijame mūsų pačių tautinį sąmoningumą..."

Šį kartą buvo neapsirakta — graudžios snekos apie mūsų pačių liejamą kraują ėjo iš lūpų į lūpas. Tik dėdė Paliepė ramiai draudė ir barė savo anūkus:

— Klausykite, vaikai, ką jūs čia dabar niekus tauškiat, ką jūs savo krauju liudijate, kur jūs savo kraują liejate? Namuose likę gimtus sodžius, takelius, Sibiro pusnynus savo krauju nušlaksitė ir vis dar šlaksto. Gi jūs, bijokite Dievo, šitaip burnoti, kad man daugiau nė žodžio...

Dėdės Palupės apatinė lūpa virpėjo, ir akys liūdesiu spindėjo.

— Bet, dėde, — spyrėsi anūkas, — tas ponas kalbėjo visos tautos vardu.

— Vaikė, vaikė, tai ir yra didelė bėda ir prapultis to pono, kad jis nenumigęs perplačiai po lankas braidinėja. Tegū sneka ir reikia šnekėti apie pralieta ir liejamą tautos kraują, bet prie ko čia dėtas jo, mano ir jūsų kraujas?

— Būk geras, dėde, paklausyk, kas toliau tame pačiame straipsnyje rašoma: "... turime vis išnaujo angažuotis ir prisiekti savo kritusių brolių vardu, kad sąmoningai ir laisvai renkamės jų dalį".

— Oho, vaikinė, kaip senos godynės patsai karalius Vytautas prie Marienburgo sutrimitavo. Pamenu — dar anais gerais laisvais laikais šitaip daugis garsiai šnekėjo, o kai vėjai papūtė, tai tokie drąsuoliai pirmutiniai išskrido, paliko gimtą žemę, raudančias žmonas ir vaikus. Paskiau apsitupėjo ramiuose užpečiuose ir pasvietėse, iki valiai atsiganė ir pradėjo labai gudriai šnekėti, girdi, esu laisvas kaip paukštis. Ar ir šitas ponaitis, regis, nebus tikėtai vienas iš tų pačių šnekorių?...

— Tai ir vėl, dėde, nepritari? — Daugiau rimtumo, o mažiau tuščių žodžių ir priesaikų — pavargusių balsu baigė dėdė Palupė.

J. Ramūnas

MAŽLIETUVIŲ VYR. REZISTENCIJOS ORGANAS UŽ VLIKO PALIKIMĄ EUROPOJE

Š.m. kovo 5 ir 6 d.d. buvo Mažlietuvių Rezistencijos vyriausiojo organo posėdis Miunchene. Pirmininkavo E. Simonaitis. Be to, dalyvavo vice-pirmininkai A. Puskepalaitis ir M. Gelžinis ir nariai V. Endrikaitis ir Subaitis, o kovo 6 d. — ir V. Banaitis. E. Simonaitis referavus apie savo darbus VLIKe, Mažlietuvių Rezistencijos vyr. vadovybė jam: 1) pareiškė visišką pritarimą ir juo pasitikėjimą, 2) padėjo už tvirtą laikymąsi ir ryžtingus sprendimus VLIKe, 3) laikantis Prezidiumo nutiestų svarbiausių gairių, 4) kaip ir iki šiol, įpareigojo daryti VLIKe drąsius, ryžtingus ir aiškius sprendimus.

Antruoju punktu buvo svarstytas Mažosios Lietuvos Tarybos — vyr. mažlietuvių rezistencinės organizacijos būstinės klausimas. Nutarta: "kol sąlygos leidžia — būstinę palikti Vokietijoje." Paskum buvo taip pat pasisakyta ir VLIKO būstinės reikalui. Ir čia buvo priimta rezolucija, kurios pabaiga taip skamba: "VLIKas neturėtų apleisti čia, Europoje, o ypač Vokietijoje, gyvenančių lietuvių, bet turėtų dar daugiau Europoje stiprinti savo veiklą ir joje pasilikti."

Dėl Tautos Fondo nutarta Mažlietuvių Rezistencijos vyr. vadovybės vardu pareikšti pradėtą Tautos Fondui, kuris remia mažlietuvių veiklą.

Mažlietuvių Rezistencijos vyr. vadovybė kreipiasi į M. Braką, kad jis apsiimtų ateityje jai atstovauti VLIKą sudarančių politinių grupių pasitarimuose.

LAIKAS — PINIGAI

Greitas susisiekimas

sutaupo laiką

**Nauji ir vartoti
MOTOCIKLAI
IR MASINOS**

LOFFLER'S

41 GOUGER STREET, ADELAIDE
Lengviausios išsimo kėjimo sąlygos.

Del J. Dalio teigimu

Laiškas "Australijos Lietuvis" Redaktoriui

Gerbiamasis p. Redaktoriau,

Mane pasiekė "Australijos Lietuvis" 3 numerio iškarpa su J. Dalio straipsniu "Vasario 16-ji", kurio daugiau kaip pusė paskirta priekaištams nukreiptiems į "visokiais vardais besivadinančius" tautininkus.

Tikiuosi, Tamsta leis pasisakyti ir bent vienam iš apkalintųjų.

1. Joki tautininkai ("kokiais vardais jie besivadintų"), mano turimomis žiniomis, nenutarė pasitraukti ir nepasitraukė iš Mažosios Lietuvos Bičulių Draugijos nei Australijoje, nei kur kitur. Susirinkimuose dalyvavimo entuziazmas, tiesa, daug kur yra sumažėjęs...

Yra nepasitenkinimo mažlietuvių atstovų balsavimais VLIKO organuose (ne vien tuo, kurį p. J. Dalius mini), balsavimais, kurie tarp kita ko, visa eile atvejų yra buvę priešingi ne tik natūralioms mažlietuvių pažiūroms, bet netgi pačių balsuotojų pareikštoms deklaracijoms, kartais pareikštoms čia pat, prieš balsuojant... Tačiau tokio nepasitenkinimo gana daug matome ir pas pačius mažlietuvių veikėjus, ne tik pas tautininkus. Tautininkams dar neteko susidurti su dilema, ar savo partinius, ar mažlietuvių interesus remti, kadangi tie interesai niekur nėra susikirtę. Bet tenka ir, matyt, dar teks priešintis prieš paskirų asmenų interesų dangstymą Mažosios Lietuvos interesais.

Kai Mažosios Lietuvos Rezistencijos veikėjai pradėjo garsiau abejoti, ar tikslingai atstovaujamas mažlietuvių balsas, jiems buvo atsakyta labai "demokratiškai":

jūs esat nekis, jūs neturit žodžio; kur yra Erdmonas Simonaitis, ten yra ir mažlietuvių centras; kol jis neužmerks akių, niekas kitas mažlietuviams neatstovaus!

Tai buvo visai neseniai ir visiškai oficialiai parašyta "Keleivyje". Taškas!

2. Lietuvos Nepriklausomybės Fondą, dar nedavęs progos skaitytojams nei su jo steigėjų pareiškimu susipažinti, Tamsta, p. Redaktoriau, jau leidai apšaukti Lietuvių Tautos Fondo skaldytoju. Perskubiai padaryta.

P. J. Dalius prisipažino, kad "aukų ir taip jau labai mažai suplaukia būtiniausiems reikalams". Tai tikra tiesa. Taip yra daugiausiai todėl, kad ir tos negausios aukos, kurios dar suplaukia, imta vis labiau ir labiau naudoti nebe tik ne būtiniausiems, o tiesiog nereikalingiems reikalams. Tautininkų atstovas VLIKe, būdamas Finansų Tarybos ir Tautos Fondo Valdytoju, geriau negu kas kitas tai matė ir tam priešinosi. Priešintis jam teko ne prieš kokius nors demokratiniais, o tik "ranka ranką mazgoja" principais susicementavusių daugumą. Tad priešinimasis nebuvo sėkmingas. Bet kadangi priešinimasis buvo atkaklus, tai tas įkyrus sąžinės balsas tapo triukšmingai pašalintas.

Jei tautininkų atstovas būtų augščiau stąstęs partinius ar asmeninius interesus, jam būtų užtekę tik patylėti, "pamazgoti" vieną kitą ranką, ir jis ramiai sau tebebūtų pareigose. Būtų ir jam alga ir "partijai garbė"...

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas neskaldo jokio Tautos Fondo, kadangi tokio dalyko, kuris atitiktų tą kilnų vardą, nėra. Gal sakysit, kad tai plikas, nieku neparemtas tvirtinimas? Taip, čia jis neparemtas, betgi ne plikesnis už p. J. Daliaus teigimus! O jei duotumėt tam vietas, sutikčiau šį savo teigimą labai vaizdžiai paremti.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo steigėjai nieko nekalbina nusigręžti nuo vadinamojo Tautos Fondo, jei kas tiki jį tokį esant. Bet jie siekia, kad nusiviliantieji ir nusigręžiantieji nuo jo nenugręžtų ir iš viso nuo Lietuvos reikalų.

Jei dar ir dabar aukų Tautos Fondo titulu būtų surinkta bent tiek, kiek pernai ar užpernai, ir jei šalia to dar ir LNF sutelks lėšų kaip tik tiems būtiniausiems reikalams, kuriems vadinamajame Tautos Fonde, vistiek, kiek bebūtų surinkta, belieka vis mažiau ir mažiau, kas gi čia bus suskaldyta, ir kokiems Lietuvos reikalams bus pakenkta? Jei jau dėl to ir kentėję, tai nebent kurių partijų ambicija.

Todėl aš drįstu tvirtinti, kad kaip tik pasipriešinimai ir "apgailėstaviškai" dėl LNF steigimo, turint galvoje esamas aplinkybes, yra partinių ambicijų statymas augščiau už esamas aplinkybes.

Tik aš to netaikau Jums, tolimoje Australijoje gyvenantiems. Aš nesistebiu, kad VLIKO, kaip vieningo lietuvių politinio centro, ir Tautos Fondo kaip bendro Tautos iždo, idealai daugeliui Jūsų tebėra toki pat šviesūs, koki jie buvo įsivaizduoti tas institucijas kuriant. Ko stebėtis Jumis, jei štai daug artimesnėje Kanadoje esanti to paties fondo atstovybė savo pranešimuose nekaltai tebekartoja "nepriklausomos" Tautos Fondo Valdybos narių pavardes ir, regimai, dar nežino, kad toji valdyboj beliko du Vykdomosios Tarybos tarnautojai, o bankuose lėšomis disponuoti tebegalioja ir kitų dviejų, valdyboje nesancijų asmenų parašai.

Jūs galite sau palaikyti mielas iliuzijas. Jūs dėl to niekas nesmerks. Bet ir jūs nesmerkite kitų, kurie žinodami tikrovę, drįsta iliuzijomis nebeapsigaudinėti ir drįsta kitiems pasakyti kad, deja, tai tik iliuzijos, nors ir gražios.

3. Nors p. J. Dalys ir teigia, kad tautininkai "nerodo jokio noro bendradarbiauti su demokratinėmis lietuvių institucijomis", bet, jis VLIKą laiko viena iš tų demokratiškesnių institucijų, tai gal gi neginčys, kad tautininkai dalyvavo pačiame VLIKO sukūrimo ir tebedalyvauja jame ligšiol. Maža to. Tautininkai ir dabar tebesiūlo, kad VLIKe, po demokratišku vardu susibūrusi savitarpinio "rankų mazgojimo" santarvė susiprastų ir sutiktų įvykdyti prieš trejus metus taip iškilmingai duotus pažadus dėl visuomenės ir veiksmų konsolidacijos, ir kad pradėtų dirbti tą darbą, kuris yra pasižadėtas.

Ne į tą taikinį p. J. Dalys šauna ir įspėdamas tautininkus nesvajoti apie susėdimą į senas vietas Lietuvoje. Kaip tik mes, tie "visokiais vardais besivadina" tautininkai nuolat kartojam: tautiečiai, vyrai, ponai, ar kaip norit būti pavadinti, — niekas neplanuokit sugrįšią valdyti, nes gal dar ir sugrįžimo ne visiems pasisėks sulaukti, o jei ir sugrįšim, bus kas valdo ir be jų su ir be mūsų! Todėl gana vaidinti vaidžias, gana kovoti dėl kompetencijų ir pirmenybių! Imkimės Lietuvos bylos, o ne "itakos sferų"!

Į tai mums atsakoma, kad mes tuo norim "nuvertinti" VLIKą, kad nenorim bendradarbiauti su demokratiškesnėmis institucijomis...

Dievaži, taip ir tik dėl to, kaip ligšiol, bendradarbiauti — baigiasi kantrybė!

Su gilia pagarba

V. Rastenis

New York,
1955 m. kovo 9 d.

POTVYNO METU NUKENTĖJUSIŲ LIETUVIŲ ŠALPOS REIKALU

Ryšium su potvyniais visuose Australijos centruose yra renkamos aukos. Kai kurių unijų darbininkai įsipareigojo dirbti ilgus viršvalandžius, kad sušelpėtų nukentėjusius. Į šalpos vaju vieningai stoji visos Australijos valstijos.

Tačiau šalpos darbas, nors ir labai energingai pravedamas ir remiamas, jau surinkta arti milijono svarų, tegalės atitaisyti tik nežymią materialinių nuostolių dalį.

Nukentėjusių maitlandiečių skaičiuje yra ir kelios lietuvių šeimos. Reikšdami joms nuoširdžią užuojautą, privalome susirūpinti ir jų likimu. Vieną jų aplankiau kovo 13 d., kitų neradau, nes jas priglaudė australai ir kai kurios mūsų Newcastle lietuvių šeimos. Adresų dar neturiu. Be to, gavau ir aliarmuojantį laišką sekančio turinio:

"... vos tik gyvas likau su keturiais vaikais ir žmona. Praradau visą kilnojamą turtą. Vanduo viską sunaikino. Iš Raudonojo Kryžiaus gavau kiek baltinių, tai ir viskas. Prašau Tamstos kaip nors suorganizuoti ir suteikti man kokią pagalbą, nes mano vaikai maži, tik vienas dirbu. Pinigų neturiu ir dar sveikata nekokia, nes esu rusų tris kartus peršautas... Per Tamstą, Kunige, prašau ir kiekvieną mūsų Tautietį padėti man atsistoti ant kojų". — Juozas Bačilūnas. Laiškas rašytas kovo 10 d.

Kadangi esu skirtas sielovados darbui Newcastle ir apylinkėse lietuviams, kuriems ir maitlandiečiai lietuviai priklauso, matau čia savo pareigą susirūpinti ir jų materialine būkle. Toli gražu neužtenka, jei nukentėjusieji gaus pašalpą, skiriamą visų kitų tautybių nukentėjusiems be skirtumo. Tautinio solidarumo vedami turime savo žmonėmis rūpintis. Ir kitos tautinės grupės taip daro. Pavyzdžiui, lenkai Melbourne savo pamaldų metu surinko £115 ir dar kita tiek kitais atvejais. Kovo 12 d. jie jau turėjo iš viso £213.0.0. (žiūr. Tyg. Katolicki, nr. 29 psl. 16).

Taigi kreipiuosi į visus mūsų gerbiamuosius kun. Klebonus Australijoje, prašydamas juos prarasti nors po vieną rinkliavą savo pamaldų metu, o visų Australijos valstijų mielas Tautiečius kviečiu prisidėti nors maža auka prie mūsų, į netikėtą nelaimę patekusių brolių sušelpimo. Už suteiktą paramą mano parapijiečiams jų vardu iš anksto nuoširdžiai dėkoju.

nuolankiai Jus sveikindamas,
Jūs S. Gaideišs, S.J.

Potvynio metu Maitlande nukentėjusių šeimų sušelpimui paaukojo:
£5.0.0 — T. S. Gaidelis SJ
£2.0.0 — NN iš Newcastle
Viso £7.0.0.

Atskirų geradarių aukos siunčiamos per savo kun. Kleboną arba tiesiai šiuo adresu: Rev. S. Gaidelis SJ, 264 Miller Str., Nth. Sydney, NSW.

TARĖSI EGZILŲ ATSTOVAI

VT pirmininkas K. Žalkauskas ir URT valdytojas dr. P. Karvelis Muenchene turėjo informacinį pasikalbėjimą su Rusijos tautų koordinacinio komiteto atstovais. Pasitarime dalyvavo iš senosios emigrantų kartos Melgunovo grupės patikėtinis Michailovskis, iš naujųjų — prof. Kurganovas, o iš naujaujų — pulk. Antonovas. Buvo pasikeista nuomonėmis apie kovos su bolševizmu priemones ir būdus bei galimybes derinti žygius prieš bendrą priešą. Ta pačia proga dr. P. Karvelis pasveikino Muenchene vykusias ukrainiečių studijų dienas tautiniu klausimu Sovietų Sąjungoje. Iš abiejų pusių buvo pareikštas pageidavimas, kad artimoj ateity būtų sukviestas Baltų Tarybos ir ukrainiečių politinių veiksmų informacinis pasitarimas. VT pirm. K. Žalkauskas Muenchene taip pat aplankė TSRS Tyrimo Institutą, kuris apjungia apie 70 mokslininkų, tiriančių įvairiausias sovietikos problemas, ir turi 22.000 tomų įvairiais komunizmu klausimais biblioteką, vieną iš geriausių tos rūšies visame pasaulyje. Institutui vadovauja amerik. prof. Frederiksen.

Š.m. kovo 6 d. rumunų koordinacinio centro ir vokiečių Liaudies Sąjūdžio Taikai ir Laisvei Ginti buvo sušauktas Stutgarte protesto susirinkimas, kuriame pasisakyta, ko galima laukti iš tariamos "koegzistencijos" su bolševizmu. Jame Baltų Tarybos vardu kalbą pasakė dr. P. Karvelis. Per protesto susirinkimą rumunų, baltų, rusų ir kt. tautų atstovai įspėjo laisvuosius Vakarų, kad juos ištiks toks pat likimas, jei jie kaip reikiant nežvelgs bolševizmo pavojaus. Spaudos konferencijoje dalyvavo visa eilė pasijūmėjusių politikų ir laikraštinkų.

SUTAUPYSITE PIRKdami TIK GERĄ PREKĘ

Pirkite batus bet kurioje firmos

EZYWALKIN Ltd.

KRAUTUVĖJE

90, Rundle Street
Unley Road
Mount Gambier

Port Pirie
Port Lincoln
Port Adelaide

Hindmarsh
Hindley Street
Gouger Str.

Kiekvienos poros batų patvarumas garantuotas

Marijos Radzevičiūtės

Geriausia
Švenčių
Dovana
Giminėms
ir
Draugams
Užjūriuose
bei
Australijoje!

**ŽEMELĖ
ŠVENTOJI**

Nė vienas
Lietuvis
Australijoje
Neturi
Likti
Šventėms
Be šios
Puikios
Knygos!

ŽEMAITIJOS KNYGNEŠIŲ ROMANAS

Sulietuvino C. Petrikas

Kalbą žiūrėjo Pulgis Andriušis

LADA BAIGIAMA IŠPARDUOTI. PASKUBĖKITE ĮSIGYTI!

Kaina: gerame popieriuje tik 8 šil., blogesniame tik 6 šil. Siunčiant paštu pridėdama 7 pensai. Knyga 184 psl.

Gaunama: Australijos Lietuvis, 35 Cator St., Hindmarsh S. A. ir spaudos kioskuose

LITERATURA-MOKSLAS-MENAS

Medžiagą šiam skyriui pristatė Sambūrio "Sviesa" Regijonalinė Valdyba

Arnold J. Toynbee

"Sviesa" Australijoje

Žmogus ir istorija

Arnold J. Toynbee yra žymiausias anglų istorikas, tyrinėjantis civilizacijų kilmę ir raidą. Svarbiausias jo veikalas yra "A Study in History", kurio jau pasirodė 6 tomai.

Istorija nesileidžia apibūdinama. Jau pats žodis "istorija" yra daugia- prasmis, kaip ir tas reiškinys, kurį jis apibūdina. Kilęs iš graikų kalbos, žodis "hīstoria" iš pradžių reiškė "tyrinėjimą" bet kokio objekto, bet su laiku įgavo ribotą reikšmę žmonių santykių raidos tyrinėjimo pilna šio žodžio prasme.

Nors žmogus turi ir fizinį aspektą, istorijos mokslas niekad neapėmė žmogaus kūno vystymosi studijos; tuo pačiu mokslo šakos kaip anatomija, neurologija ir fiziologija, niekad nebuvo laikomos istorijos mokslu. Priešingai, žodis "istorija" įgavo specifinę prasmę mokslo šakos, tiriančios žmonių išgyvenimus ir veiksmus. Čia turėtume prieiti, kad žodžio "istorija" prasmė yra pakankamai apibūdinta. Vos mes nustatėm žodžio "istorija" prasmės aiškias ribas, kaip jis vėl jas peržengė, priimdami visiškai naują prasmę; jis dabar apima pačius žmonių pergyvenimus ir veiksmus ir ne vien tik jų tyrinėjimą; sąvoka, kuri laiko eigoje įgavo vis didesnę reikšmę.

Vienas svarbus bruožas žmogaus pergyvenimų ir veiksmų yra tas, kad jie priklauso nesugrįžtančiam laiko sriautiui. Bet žmonių išgyvenimai nėra, vienintelis žmogaus tyrinėjimo objektas priklausantis tam nesugrįžtančiam laiko sriautiui. Dėlto žodžio "istorija" sąvoka plėtėja, apimdama visus panašaus pobūdžio vyksmus — gyvulių ir augalų pasaulis, saulės sistema ir pati visata galėjo turėti istoriją. Taigi, istorija neapsiriboja žmonija arba atskirais žmonėmis; kiekvienas daiktas irgi turi savo istoriją jeigu jis juda nustatyta, nepamokančia vaga. Mūsų modernieji mokslininkai irgi, atrodo, yra tos nuomonės, jog beveik viskas visatoje juda šia istorine prasme — priešingai Aristotelio supratimui, kad visi sunkūs kūnai skrieja aplink žemę — iš centro nustatytomis orbitomis, ir kur kiekvienas apsisukimas yra lygus praėjusiam.

Taigi, žodis "istorija" turi įvairių, viena nuo kitos nutolusių prasmų. Iš vienos pusės istorija reiškia tyrinėjimą žmogiškų veiksmų; iš kitos — ji reiškia ne žmonių veiksmus, bet jų judėjimą laiko sriaute, kaip ir bet kokio kito daikto.

Ar yra koks ryšys tarp subjektyvios istorijos, t.y. istoriko stebėtos ir aprašytos ir objektyvios istorijos, t.y. judėjimo, kurį istorikas bando sustabdyti? Pirmiausia, istorija nesileidžia daloma į subjektyvią ir objektyvią: neturint objekto, nėra ko tyrinėti, o be tyrinėtąjo negali būti ir objekto. Norint žmogaus protui duoti objekto apibūdinimą, reikalinga, kad jis būtų buvęs kieno nors tyrinėtasis. Be to, istorinio tyrinėjimo subjektas yra kartu dalis to, kas yra tyrinėjama; istorikas randasi tame pačiame laiko sriaute, kaip ir įvykiai ir žmonės, kuriuos jis stebi — jie visi yra tos srovės nešami.

Ši dvilypė istoriko rolė paaiškėja Thukidido atveju, kuris buvo garsus istorikas ir dalyvis Peleponoso kare. Galbūt Thukididas nebūtų niekad turėjęs progos to karo aprašyti, jeigu jam nebūtų nenusisėkus Amfipolio gynyba, kurioje jis dalyvavo kaip vieno Atėnų laivyno vadas. Jo tautiečiai išreiškė savo nepasitenkinimą jį išstremdami ir tremtyje, dėka priverstinios izoliacijos, jis pasiryžo tą karą aprašyti ir tam tikslui apklausinėjo abiejų pusių to karo dalyvius. Taip Thukididas — istorikas paliko pranešimą apie nesekmingą laivyno operaciją, kurią jis pats vedė ir čia negalima nepastebėti, kad jis — kartu karininkas ir istorikas — apėmė to karo objektyvų ir subjektyvų istorinį momentą.

Taip kaip Thukididas buvo kartu objektas ir subjektas laivyno operacijų, įvykusių 424 m. pr. Kr. Strymon upėje, taip ir kiekvienas istorikas yra

susipynęs su įvykiais, kuriuos jis stebi ir aprašo. Jeigu istorikas ir neaprašo to laikotarpio savo krašto istorijos, kurios jis pats yra dalyvis, užtenka to fakto, kad jis aprašo atsitikimus, kurie įvyko tam tikru laiku ir tam tikroje vietoje ant šios planetos; užtenka tų bendrų bruožų, kuriuos jis, kaip šios planetos žmogiška būtybė, turi su žmonėmis, kurių išgyvenimus jis tyrinėja. Istorikas — istorikų tuozifikuoja ankstyvesnius srovės judesius, kurios jis pats yra nešamas. Klausimas, kaip toli ta epocha, kurią jis tyrinėja, yra nutolusi nuo tos, kurioje jis gyvena, yra antraeilis. Kiekvienu atveju istorikas ir jo tyrinėjimo objektas yra nešami tos pačios srovės. Taigi istorikas, kaip ir astronomas, randasi panašiai keblioje padėtyje: kartas nuo karto ir vienas ir kitas savo naivume yra prileidęs, jog jis gali stebėti žmonių arba žvaigždžių judesius iš nejudančio taško laiko sriauto pakrantėje. Toks stebėtojas bet gi, turįs tokį nejudantį tašką, negalėtų priklausyti šios planetos būtybėms — jis būtų pats Dievas. Joks astronomas ar istorikas negalėtų turėti tiek dramos tvirtinti, jog jis mato visus įvykius tuo dieviškoje perspektyvoje; kiekvienas gerai žino, jog jis yra neišvengiamai įpintas į relatyvumo tinklą.

Kadangi visur ir visuomet istoriko žvilgsnis yra apribotas pagal jo užimamą tašką laike ir erdvėje ir kadangi laikas ir erdvė nuolatiniai kinta, subjektyvi istorija niekad negali būti priimta kaip viską apimantis, pilnutinai teisingas pranešimas, kuris būtų lygiai priimtinas skaitytojams visur ir visais laikais.

Dėl to, pav. graikų ir romėnų istorijos buvo perrašytos kiekvienos paskutinių šešių ar septynių generacijų istorikų. Graikai ir romėnai nepasikeitė; jie negalėjo pasikeisti, kadangi 1954 m. jie buvo lygiai taip pat mirę kaip ir 1854m. Nežiūrint to, mes vistiek negalime susidaryti galutinės nuomonės apie tuos neatšaukiamai mirusius žmones. Kiekviena generacija iš naujo grįžta prie jų; ir kadangi kiekviena generacija yra veikiamą skirtingos aplinkumos, Graikijos arba Romos istorijos prasmė nuolat kinta pagal tai, iš kurio taško gyvenimo srovėje ji yra stebima, tas ar kitas įvykis graikų ar romėnų istorijoje įgauna ypatingą reikšmę, tuo tarpu kaip kiti įvykiai pasirodo visai nereikšmingi. Stebėdami praeitį, mes niekada negalime galutinai atspalaiduoti nuo mūsų pačių patyrimų, papročių, pamėgimų ir šališkumų. Nors ir jie, kaip mes norėtume prieiti, patys savaime negali pakeisti to, kas jau įvyko, jie vis dėlto nulemia, kuris iš daugelio bet kokio įvykio aspekto mums atrodys svarbiausias.

Vienas iš pasižymėjusių modernųjų graikų ir romėnų istorijos žinovų buvo Michael Rostovtzeff — rusų emigrantas, kuris savo gyvenimą pabaigė JAV-bėse; ten jis parašė ir du savo garsiausių veikalus. Kai kurie jo meto istorikai jam prikišo, jog romėnų revoliucijoje, 111 m. po Kr. jis išskaitė savo paties pergyvenimus rusų revoliucijos metu. Toks priekaištas šiam žymiam žmogui gal būtų nėra pilnai pateisinamas, bet bendrai paėmus, jis gali būti taikomas visiems istorikams, taigi ir Rostovtzeffo kritikams. Paskiri istorikai gali būti daugiau ar mažiau intensyviai veikiami tos epochos, kurioje jie gyvena, bet nė vienas nelieta visiškai nepaveiktas.

Jeigu praeitį ir būtų buvus tokia era, kurią istorikas galėtų stebėti visiškai bešališkai, tai jis jos turėtų ieškoti ankstyvesnėse kultūrose, kurias po to, kai jos išgulėjo užmirštos šimtus ar tūkstančius metų, atidengė modernaus archeologo kastuvai. Bet ir stebint senąjį Egiptą mūsų išvados gali būti mūsų jausmų veikiamos. Echaton, faraonas ir filosofas, mistiška 14a. pr. Kr. asmenybė, iš naujo davė pradžią gyvai kontroversijai, kai buvo rasti jo protokolai, išgulėję užmiršti eibė šimtmečių.

Sis, matoma, neišvengiamas subjektyvumas mūsų stebėjimų daro objek-

tyviai realų pažinimą žmogiškos ir astronomiškos visatos kaip ir neįmanoma. Ar yra, taigi, būdas, kuris leistų mums stebėti praeities įvykius visiškai bešališkai?

Perbiesti praeities sriautą ir pasiekti nejudantį tašką jo pakrantėje yra neįmanoma. Istorikas, ir žmonės, kuriuos jis stebi, yra visi pakeliui, nešami to nesugrįžtančio laiko sriauto. Visų jų laukia tas pats likimas, visi jie turi tą pačią žmogišką prigimtį. Bet tas žmogaus likimo vienodumas kaip tik ir įgalina mus pažinti ir suprasti jausmus, mintis, sprendimus, veiksmus ir patyrimus kitų žmonių. Net daugiau negu tai: tada, kada mes atpažįstame panašumą arba priešingumą tarp savęs ir stebimų žmonių, mes išmokstame suprasti save. Mes atidengiame savyje ypatingus bruožus, savo pamėgimus ir šališkumus. Tas yra labai svarbu, nes jeigu mes esame teisūs prileisdami, kad kiekvienas žmogus turi savo nepataisomus šališkumus, tada būtų geriausia, jog mes kiekvienas savo šališkumus gerai žinotume ir jų nuo kitų neslėptume. Tikrai sąžiningas yra ne tas istorikas, kuris tvirtina esąs nešališkas, bet tas, kuris savo skaitytąją supažindina su savo šališkumais. Bet ir prie geriausių norų mes savo vidurinio pasaulio pilnai atskleisti negalim. Jeigu istorikas ir prisipažįsta esąs šališkas, kiek jis pats tai žino, jis ir jo skaitytojai vistiek lieka aukomis istoriko šališkumo, apie kurį jis pats nieko nežino ir kuris daugiausiai iškraipo piešiamą paveikslą.

Nežiūrint į visa tai, žmogiškos prigimties vienodumas įgalina mus, nors tik ir dalinai, peržengti subjektyvumo ribas, kurios skiria žmogiškas sielas. Visi žmonės pergyvena tam tikrus svarbius įvykius — gimimą, vedybas, šeimą ir mirtį, — kurie, nežiūrint begaliai įvairių papročių ir apeigų skraistės, priduoja kiekvieno gyvenimui tam tikrų bendrų bruožų, — šitie pergyvenimai yra tema didžiausių meno kūrinų. Aukštesnėje plotmėje šis bendrumas veda prie pasikartojimo tam tikrų dvasinių ir socialinių pergyvenimų, kurie tarnauja kaip medžiaga moksliniam tyrinėjimui. Psichologijos, logikos, pažinimo teorijos, antropologijos, sociologijos ir ekonomijos mokslai, tyrinėdami tam tikrus žmogaus aspektus, naudoja tuos pačius metodus, kurie buvo sėkmingai panaudoti tyrinėjimui ne žmogiškos prigimties reiškiniai. Bet yra ir tokių reiškinų, kurių negalima nei klasifikuoti, nei apskaičiuoti. Svarbiausias gyvenimo įvykis yra susitikimas dviejų žmonių, kuris atrodo, yra šaltinis visų kūrybinių veiksmų, bet niekas negali iš anksto nusakyti tokio susitikimo rezultato.

Žmogiškos prigimties vienodumas, taigi, dar nėra raktas visoms žmonių santykių problemoms išspręsti, lygiai taip, kaip žmogiška prigimtis nėra pastovus tas, kas visatoje. Mes pažįstame žmonijos istoriją pakankamai gerai, jog žinotume, kad, palyginus su kitomis gyvenimo formomis ant šios planetos, žmogus yra labai jaunas; mes taip pat žinome, jog vieną dieną žmogus nuo šios žemės veido pranyks. Tas pats laiko sriautas, kuris žmogų pagimdė, jį ir pražudys; ar jo egzistencija atsinaujins kitoje planetoje ar ne, mes nežinome. Mes tik žinom, jog visata, kiek mes tai matome, turi istoriją, kurios joks žmogiškas istorikas neužrašė; mes taip pat galime pramanyti, jog mūsų egzistencijai pasibaigus, visata vėl turės istoriją, kurios joks žmogiškas istorikas neužfiksuoja. Kaip ten bebūtų, bet gi žmogaus protui istorija be istoriko yra neišvaizduojama.

Ar yra, pagaliau, kas nors amžino visatoje, su kuo žmogui yra lemta turėti kokį nors ryšį? Šis yra klausimas, prieš kurį istorija pastato dėlei savo daugiaprasmiškumo; kartu tai yra ir klausimas, kuris rodo į ateitį, pralenkdamas net ir pačią istoriją. Vienai pusei žmonių, gyvenančiai krikščioniškoji tradicijoje, atsakymas yra Dangus; kitai pusei, gyvenančiai budisti-

(Tęsa 5 psl.)

Vasario 13 d. įvykusiame Sambūrio "Sviesa" Melbourno skyriaus metiniame susirinkime išrinkta nauja skyriaus valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirm. — Viktoras Kochanuskas, sekr. — Romualdas Greimas, izd. — Algirdas Liubinas.

Canberros skyrius 1955 metus pradės A. Butavičiaus paskaita, numatyta kovo 26 d. Toliau paskaitos bus ruošiamos kas mėnesį ir jas skaitys J. Volkas, A. Čeičys ir kt. Metinis susirinkimas įvyks liepos 30 d., po jo įvyks diskusijų vakaras.

Sydnejaus skyrius 1955 metų pirmą pusmetį pradėjo Vinco Kazoko paskaita "Tauta ir kultūra". Prelegentas čia vystė tezę, jog kultūra yra gyvenimo stilius. Taip pat tik kultūra apsprendžia tautos vienumą, nepakankama yra tautos aptariamaisiais bruožais nurodyti paskirus reiškiniai, kaip kalbą, papročius, religiją, arba antropologines savybes. Suteikdamas kultūros sąvokai plačią apimtį, prelegentas atsiskė brėžti liniją tarp "kultūringųjų" ir primityvių bendruomenių, o taip pat abejojo ir kultūros — civilizacijos skyrimo efektyvumu. Kovo 19 d. Sydnejaus skyrius suruošė filmų vakarą, kurio svarbiausiu punktu buvo rodoma dokumentinė filma apie sąjungininkų invaziją Normandijoje ir tolimesnę eiga iki Trečiojo Reicho kapituliacijos.

Toliau numatoma inž. F. Sipavičiaus paskaita apie tarpplanetinį susisiekimą. St. Chmieliausko paskaita iš filosofijos srities, "Pagrindiniai pažinimo būdai", ir birželio 25 d. metinė skyriaus šventė bei visuotinis skyriaus narių susirinkimas.

KULTŪRINĖ KRONIKA

* Vinco Krėvės raštus numato leisti J. Kapočius, Bostone, dabartinis Lietuvių Enciklopedijos leidėjas.

* V. Bielajus JAV-bėse išleido naują knygą apie lietuvių tautosaką, kurioje duoda pasakų, legendų, mįslių, ir t.t. Knyga išėjo anglų kalboje ir vadinasi "The Evening Song".

* Akademinis Skautų Sąjūdis išleido Broniaus Kviklio 236 p. veikalą "Akademinė Skautija 1924-1954 metais". Čia autorius išsamiai aptaria skautų akademikų veikimą tėvynėje ir tremtyje.

* Muenchene neseniai pradėtas leisti naujas žurnalas "Der europaische Osten". Kaip iš antraštės matyti, žurnalas domėsis rytų Europos klausimais. Trys numeriai išėjo ir bendro pabaltiečių žurnalo "East and West", leidžiamo Londone.

* Prtė "Muzikos Žinių", leidžiamų JAV-bėse, eis lietuvių muzikos vardynas. Tai bus lyg lietuvių muzikos enciklopedija, išeinanti sąsiuviniais po 16 psl. Vardyną paruošė muz. J. Zilėvičius ir redaguoja muz. J. Kreivėnas.

* Jurgis Savickis Terros leidyklai atidavė doviųjų tomų atsiminimus "Zemė dega." Juose jis vaizduoja antrojo pasaulinio karo įvykius ir Lietuvos tragediją. Tuo metu autorius gyveno Šveicarijoje ir prie Viduržemio jūros.

* Iš spaudos išėjo Nelės Mazalaitės romanas "Saulės takas". Išleido Lietuviškosios Knygos Klubas.

* Angūjoje šių metų pradžioje pasirodė religinės minties žurnalas "Zibintas". Redaktorius kun. J. Kuzmickis. Pirmajame puslapyje telpa Šv. Tėvo enciklika, ark. J. Skvirecko ganytojinis laiškas, keletas straipsnių religinėmis ir biografinėmis temomis, o taip pat ir kelių knygų recenzijos.

* Vysk. V. Brizgys ruošia išsamų veikalą, kuriame bus nagrinėjamos šeimos problemos.

* Terros leidykla išleido naują laidą Balio Sruogos "Kas bus, kas nebus, bet žemaitis neprazus". Išleista antra laida ir Balio Sruogos "Milžino paunksmėj".

* Naują studiją apie Vilnių davė dr. Adolfas Šapoka. Ji vadinasi "Vilnius Lietuvos gyvenime" ir ją išspausdino Žiburių spaustuvė Toronte, Kanadoje.

* Penktuoju "Nidos" Knygų Klubo leidiniu pasirodė Aloyzo Barono novelių rinkinys "Antrasis krantas".

* Tremties leidykla Vokietijoje atspausdino dr. J. Remeikos "Lietuvos pajūrio padavimus". Ta pati leidykla išleido ir R. Spalio "Ant ribos", kuris laikomas "Gatvės berniuko nuotykių" tęsinu.

MISIJONIERIAUS T. BRUŽIKO LAIŠKAS

Sveikučiai, Australijos Lietuviai! Labai norėjau pas Jus atsilankyti ir, panašiai kaip kadaise Vokietijoje, praversti ir Australijos kolonijose šv. misijas. Bet kelionės išlaidos, tolimas ir neatidėliotini statybos darbai, o pagaliau ir mano vyresnybės neigiamas atsakymas, sulaukė mane nuo tos svajonės. Gal kada vėliau atvažiuosiu.

O dabar pranešu džiaugsmingą žinią, kad mūsų vargingoje lietuvių kolonijoje Urugvajuje, Pietų Amerikoje su Jūs ir kitų lietuvių pagalba iškilio graži Marijos Širdies bažnytelė ir vasario mėnesį Lietuvos Nepriklausomybės minėjime Montevideo arkivyskupas suteikė visas parapijos teises ir mane padarė tos bažnyčios klebonu.

Po keturių metų sunkaus ir įtempto darbo pagaliau turime, kur susirinkti ir savo lietuviškoje kalboje galime garbinti Dievą. Tik gaila, kad čia daug

suola, lempa... Aš Australijos lietuviams pasiūlyčiau gal įtaisyti mums vargonus. Dar trūksta gana daug. Be to, renkame aukas vaipams ir bažnyčios išdažymui. Žaidimo aikštė vaikams ir jaunimui taip ir stovi dar neparuosta. O komunistinį jaunimą tikrai patrauktume per žaidimus, nes jie tokių dalykų neturi. Bet ir mokyklos atbaigimas neduoda mums ramybės. Žodžiu, dar reikia surasti daug geradarių, o vietiniai lietuviai, nors aukoja savo centus, bet ir gaila iš jų imti, nes skerdyklos, kuriose jie daugumoj dirba, jau laiko juos be darbo antri metai. Dėl to ir komunistai čia lengva veistis. Jau kai kurie iškeliavo į Lietuvą. Ten, girdi, rojus... Vargšai! Mes aiškiname, jie netiki. Nuo vilko užbėgs ant meškos. Čia, Urugvajuje, žmogus nors turi pilną laisvę. Jis gali daryti, ką nori, o ten?...

komunistų, kurie suorganizuoti į du klubus, turi savo laikraštį "Darbą", kuris klaidina žmones jau 19 metų, ir per radio valandėlę. Bet kai pasistatė bažnyčia, jau daugelis metė komunistus ir grįžo prie tėvų tikėjimo. Ir jiems dabar byra ašaros giedan: "Puikim ant kelių" ir "Marija, Marija"...

Labai dėkoju Jums visiems už pagalbą pastatyti bažnytelę. Bet dabar prašyčiau padėti ją įrengti. Dar visko trūksta. Jeigu atsirastų ir stambesnis aukotojas, tai jo vardu ką nors bažnyčioje įtaisyti: ar stovylą, ar taurę Mišioms laikyti, ar bažnyčios langą,

Siųsdami aukas malonėkite ir toliau jas siųsti per mano įgaliotinį Australijoje šiuo adresu: Rev. St. Gaidelis, S.J. 264 Miller St., North Sydney, NSW.

Jus gerbiąs ir dėkingas
Misijonierius Rev. Jonas Bružikas,
S. J., Belgica 1765, Montevideo,

Gamta davė jaučini ragus, kiškiui greitas kojas, paukščiui sparnus, vyrui protą. Moteriai ji davė vieną tik gražumą. Gražumas — jėga: ji pergali juo ir ugnį ir geležį.

Anekreonas

ŽMOGUS IR ISTORIJA

(Tąsa iš 4 psl.)

koje tradicijoje, atsakymas yra Nirvana.

Dangus, kaip ir Nirvana, yra realybės už istorijos ribų; realybės, kurios yra daug realesnės, negu bet kokia istorinė realybė. Bet ar yra šių transcendentinių realybių supratimas paremtas bet kokiais, mums, žmonėms, prieinamais pergyvenimais? Gyvenimo patyrimai daugumos žmonių apsiriboja tuo laiko sriautu, kuriame jie randasi, taip, kaip žuvies vandeniu. Bet vienas kitas žmogus praneša mums apie patyrimus, kurie peržengia laiko ribas ir pasiekia visiškai skirtingą protinės egzistencijos dimenciją. Laiko mastu matuojant, šie patyrimai gali būti labai nereikšmingi; bet kadangi jie yra pasiekti neapleidus laiko sriauto — nors jie ir tęstųsi tik dalelę sekundės — jų dimensija matuojant, jie gali būti begaliniai svarbūs, ypač, kai jie nėra surišti su laiko sriauto dimensijomis.

Bet tuo tarpu, kai mes tikimės ekstazės momente peržengti istorijos ribas, mus kankina baimė, jog mes galime būti pašalinti iš istorijos kasdieniniame gyvenime. Mes matėme, kad objektyvi istorija yra nepasiekiamą; net ir sąžiningiausiems istorikams nepasiseka jos užfiksuoti dėl neišvengiamo subjektyvumo jų pažiūrų. Ar negalima būtų įsivaizduoti, kad vienam visagaliui diktatoriui gali pasisekti, dėka naujų psichologinių metodų, savo pavaldinius visiškai atskirti nuo objektyvios praeities? Ar negalėtų jam pasisekti perduoti jiems istoriją tokioje formoje, kad atspindėtų tik jo paties pažiūras? Jeigu šita diktatoriaus svajonė galėtų būti įvykdyta, ateities žmonija atsidurtų panašiose sąlygose, kaip ir jų primityvūs ainiai. Jie dalyvaudė istorijoje, nežinodami apie jos buvimą, ir toks žmonių apgyventas beistorinis pasaulis būtų dar klaidesnis, negu visiškai be-

žmogis praeities ar ateities pasaulis.

Ar gali šis diktatoriaus sapnas tapti politine realybe? Ar yra įmanoma, jog žmogaus istorinė sąmonė galėtų būti išnaudota siekti tikslams, naudiniams vien tik jo valdovui? Vien tik pagalvojus apie tokią galimybę mus nukrato šurpas; mūsų laimei, tokio plano įgyvendinimą traukia mažiausiai dvi didelės kliūtys.

Viena, jog sulyginti visus žmones psichologiniai yra neįmanoma. Teoriniai galime, galbūt, prileisti, jog visus žmones, iki paskutinio, galima užhipnotizuoti, bet tam pasiekti turi būti nors vienas hipnotizuotojas, kuris, kad galėtų kitus žmones užhipnotizuoti, negali leisti pats savęs užhipnotizuoti. Bet tokiu atveju jis pats vestų normalų gyvenimą ir negalėtų būti tikras, jog vieną dieną jo pažiūros ir valdymo metodai nepasikeis.

Šį raminantį samprotavimą randame ir Sir Charles Darwin naujoje knygoje "The Next Million Years"; Ištikrųjų, betgi, ši mirtiną žmonijos priešą galime sulaukyti prieš pasitraukdami į minėtą paskutinį gynybos postą, nes žmogaus prigimtis turi nepalenkiamumo ir užsispyrimo bruožą — bendrą kupranugariumi, asilui ir ožiui, — kuris sunaikins kiekvieno diktatoriaus užmačias. Be abejonės, kiekvienas iš mūsų yra veikiamas dvasinės ir kultūrinės tradicijos pagal tai, kur ir kada esame gimę; tik perduotos tradicijos, kaip ginklas prieš auklėjimo sistemą, kurios tikslas yra paversti žmogų į visiškai paklusnią būtybę, svyruoja. Iki šios dienos, betgi, dar nei vienas valdovas neišrado tokių auklėjimo metodų, kurie jį apsaugotų nuo pavaldinių sukilimo. Airiai, turbūt, greičiau sukiltų prieš tiraniją kaip vokiečiai, vokiečiai greičiau negu rusai; bet iki šiol kiekvieną kartą atėjo laikas, kada tulžies taurė buvo sklidina.

Vertė A. LIUBINAS

Gimtoji kalba

KADA VARTOTI ŽODELĮ "SU"

Prielinksnio "su" vartojimas mūsų kalboje paskutiniu metu labai painiojamas ir jau net nebeatskiriama jo grynai lytis bei vartojimo būdas. Vartojimo netaisyklumas jau prisiverbia net į kalbos vadovėlius. Tuo tarpu šio žodelio naudojimas mūsų kalbai yra nepaprastai svarbus.

Mes žinome, kad svetimos kalbos, kuriomis mums teko kalbėti ir dabar tenka kalbėti, kaip tikrai yra kitokios konstrukcijos. Jos, neturėdamos tiek linksnių, kiek turi mūsų kalba, jos neišsiverčia be šio prielinksnio, ir, pavyzdžiui, vokiečių kalboje yra naudojamas "mit", prancūzų kalboje "avec", anglų kalboje "with".

Įsiklausydami iš šių kalbų šio prielinksnio vartojimą, dabar daugelis lietuvių jau dako savo kalbą ir vietoje atitinkamų linksnių vartoja šį prielinksnį "su".

Prielinksnis "su" lietuvių kalboje paprastai yra vartojamas pagal įnaginininko linksnį, kuris atsako į klausimą "kuo".

Pavyzdžiai:

Aš einu kuo? — kojomis; aš važiuoju kuo? — mašina; aš važiuoju traukiniu, aš plaukiu laivu, šluoju (kuo?) — šluota; valgau (kuo?) šaukštu; aš dainuoju (kuo?) — gerkle; t.t.

Netaisyklumai

pas mus šį prielinksnį vartojant įsigali vis stipriau ir plačiau. Šie netaisyklumai keičia mūsų kalbos gražumą ir būdingąjį savaimingumą. Todėl į šiuos netaisyklumus reikia atkreipti ypatingai atydus dėmesys. Dabar reikia girdėti vartojant netaisyklumais šis žodelis: aš atvažiauju su mašina. Aš atvažiauju SU žmona, su broliu.

Labai blogai, kai šie netaisyklumai įsisverbia ir rašytojų raštus. Jie tada suklaidina jau daugelį žmonių ir atratina juos nuo taisyklingos ir gražios mūsų kalbos. Taip, pav., Puigis Andriušis "Mūsų Pastogėje" rašo: "nedrumskite jų idealistiškai degančių širdžių su purvinom ragau šluotom..." Šitoks pasakymas būtų tvarkingai: jeigu P. Andriušis galvotų, jog nereikia drumsti širdžių ir purvinų ragau šluotų. Tikrumoje P. Andriušis norėjo pasakyti: "Nedrumskite jų (kuo?) purvinom ragau šluotom."

Netaisyklumai vartodami prielinksnį "su", mes dorkome mūsų kalbos savaimingumą, tyrumą ir jos grožį.

Šis netaisyklumas yra labai ža-

lingas. Kadangi jis braunasi į mūsų kalbą dabar per anglų kalbą, tai su juo kova yra sunki. Teks dar ne kartą prie jo sugrįžti. Tam bus imami pavyzdžiai ir iš mūsų šnekamosios kalbos ir ypač iš knygų — dailiosios mūsų raštijos.

N.L.

Juozas Almis Jūragis

GIRTUOKLIS

Kai paukštės ima sukti ratą Planuodamos išskristi į šiaurę, Keliuoms paukštėms į sveikata Raudono vyno pilną taurę.

Sakau aš paukštėms: "Būkit sveikos!" Laimingos! Jūs nepolitines. Kas metai jums ateina laikas Džiaugsmingai grįžti į tėvynę.

Ten sidabrinės upių srovės, Paežeriai, kalnai, pagojai Iš svetimų šalių gerovės Lizdelių krauti parvilioja.

O lėkit sveikos, paukštės mažos, Kur jūsų ilgesys vadina! Man — tėviškos žavus mirazas Sušvinta taurė rausvo vyno.

Keliauju gatvėmis apsunkęs Nuo ilgesio minčių ir vyno, Ir mano pulsas plaka sunkiai — Širdis taip daugos nusiminus.

O jei sugrįžčiau aš prie Nerio Tenai — kur teka jis pro Kauną, Aš būčiau laime prisigėręs. Antru kartu aš būčiau jaunas.

Lytėčiau rantom pievų žolę, Kiekvieną, žiedą, krūmą, šaką. Čirškėtų žiogas, mano brolis Bitelė dūzgautų prie tako.

Spindėtų seno Kauno bokštai, Saulutės spinduliai nutviskę, Ir mano lūpos nebetrokštų Nei vyno, nei alaus, nei whiskey.

1954.VII.28.

Nenustoja pūtė vėjai

Nenustoja pūtė vėjai, Širdis plakti nenustos. — Vieną laimę palydėjai, Greit nulauksi vėl kitos.

Kada vienas liūdnas liksi, Kai "sudiev" tau pasakys, Apsigrėžki — ir sutiksi Šelmiškas kitas akis.

Jų žavėjimas praviršys Tavo liūdesio stabus. Ir kartosi užsimiršęs: — Koks pasaulis nuostabus!

1954.X.16

Padėka

Lietuvos Nepriklausomybės Akto Signatarui Prof. Mykolui Biržiškai Susėpti Komitetas dėkoja visiems aukų rinkėjams ir aukotojams už gausų bei nuoširdų rėmimą rinkliavos triušiu bei aukomis, skirtomis palengvinti gyvenimą ir sudaryti geresnes darbo sąlygas tam mūsų garbingajam tautiečiui.

Komitetas ypač dėkoja: Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkui Ben. Babrauskui už visokeriopą paramą aukų vaju padaryti sėkmingesniu ir už sutikimą būti Komiteto garbės nariu; "Lietuvių Dienų" leidėjui Antanui Skyrui ir jo bendradarbiams už teiktą didžiulę pagalbą išsiuntinėjant atsišaukimus bei viso spaudos darbo greitą ir gražų atlikimą; visiems tiems, kurie organizavo specialias grupes aukoms rinkti. Čia paminėtini ir universitetų bei kolegijų studentai, labai veikliai ėmęsi darbo vaju paremti ir net savo pinigine auka prisidėti.

Viso surinkta aukų 4,717.63 dol., turėta išlaidų 189.67 dol. Vasario 16 minėjimo iškilmų metu, kurios vyko 1955 m. vasario 13 d. Los Angeles Lietuvių šv. Kazimiero parapijos salėje, Komitetas įteikė prof. Mykolui Biržiškai 4,527.96 dol.

Revizijos Komisija patikrino visą Komiteto darbą. Jos nariai — teis. J. Puikūnas, K. Galiūnas ir F. Masaitis — rado, kad viskas atlikta tvarkingai ir gerai.

Dabar Komitetas skelbia, kad savo darbą yra baigęs, ir kad Komiteto pasiūsti asmenims bei organizacijoms aukų lapai, kurie iki šiol nebuvo gražinti, yra nustoję betkios galios. Aukotojams yra pasiūsti padėkos laiški. Šie yra kartu ir aukos gavimo pakvitavimas, nes nevisi laikraščiai galėjo paskelbti aukojusiųjų pavardės, dėl didelio jų skaičiaus, nors Komitetas ir norėjo savo pažadą tesėti.

Pagaliau Komitetas labai dėkoja visiems lietuviškiems laikraščiams, jų redaktoriams bei leidėjams, už Komitetui visų vėjau metu nuoširdų ir gražų talkininkavimą.

Komitetas

KNYGOS 1954 METAIS

Lietuvių Bibliografijos Tarnyba, kaip centrinė bibliografijos įstaiga tremtyje, paskelbė 1954 metų lietuviškosios knygų leidimo statistikas, iš kurių matyti, jog tais metais iš viso išėjo 178 lietuviškos knygų ir brošiūros. Didžioji dalis, būtent, 18 vienetų išleista JAV-bėse, po 10 Vokietijoje ir Kanadoje, 9 Australijoje, po 7 Anglijoje ir Argentinoje ir t.t. Literatūros veikalų išleista 43, visuomenės mokslus atstovauja 39, bendrybėms priskirta 28, religinio turinio 27, meno 16, ir po keletą leidinių tenka kitiems skyriams. Lyginant su 1952 — 1953 metais, percetais metais knygų išleista truputį mažiau. Lietuviškų laikraščių visame pasaulyje, išskiriant okupuotą Lietuvą, leidžiama 95. Iš šio skaičiaus JAV-bėse išleista 55, Vokietijoje 9, Kanadoje ir Australijoje po 5, Anglijoje 4, Kolumbijoje 3, Argentinoje, Italijoje, Prancūzijoje, Brazilijoje, Venecueloje po 2, Urugvajuje, Austrijoje, N. Zelandijoje ir Indijoje po 1.

MELBOURNIŠKIŲ DĖMESIUI

Š.m. balandžio mėn. 1 d. Melb. Soc. Globos Moterų D-ja pradeda D-gijos ruošiamos Loterijos bilietų platinimą. Loterijoje turėsite galimybės laimėti:

1. Elektrinę skutimosi mašinėlę,
2. Bufetui laikrodį,
3. Elektrinį kavos virduklį,
4. Albumą (odos viršeliais tautiniu motyvu),
5. Austa raštuotą pagalvėlę.

Bilietai gaunami pas Soc. Globos Moterų D-jos nares arba Bibliotekos salėje. Bilietų kaina 1 šil. Loterijos traukimas numatomas š.m. liepos mėn. 3 d.

Soc. Moterų D-jos pirmininkė
J. Liutkutė,
Sekretorė R. Pumpūtienė

ŽMOGAUS ATSPARUMAS LIGOMS

Mokslas apie žmogaus organizmo atsparumą (imunitetą) ligom yra platus ir įdomus.

Ligų užkrėtos patenka į žmogaus organizmą per sužeistą odą (sveika oda yra labai atspari užkrėtomis ir jų į kūną nepraleidžia), per gleivines — nosies, ryklės, kvėpavimo takų, per viršžinimą traktą ir t. t. Ant žmogaus gleivinių, pav. burnoj, nosy, yra įvairių bacilų. Sveika gleivinė jų nepraleidžia, bet prie nepalankių jai sąlygų, pav. nušalimas, bacilos pralenda pro gleivinę į kūną.

Štai vaikas pavasarį nusimovė batukus, įbrido upelin, bet pajutęs šaltą vandenį, greitai išbėgo ant kranto, apsiavė ir namo nukūrė. Naktį vaikas pradėjo karščiuoti, o rytą pakviestas gydytojas rado vaiką susirgusį difteritu. Vaiko gerklė difterito bacilos tūnojo ir laukė patogios progos — gerklės gleivinių nusilpimo — kad įsikverbtų toliau į gerklę.

AKTYVUS IR PASYVUS IMUNITETAS

Įsisverbios į kūną ligų užkrėtos pradeda daugintis, gaminti nuodus — atsiranda ligos reiškiniai. Dabar prasideda istorija apie atsparumą — imunitetą.

Atsparumas (imunitetas) gali būti prigimtas arba įgytas kovoj su ligų užkrėtom. Pastaruoju atveju toks imunitetas vadinamas aktyvus. Šį imunitetą kai kuriom ligom įgyjame įsikiepydami susilpnintas ligos užkrėtas, pav. raupų.

Žmogaus organizmui galima įsvirkšti specialiai paruoštas atsparas — imunines medžiagas. Pav., nuo difterito įsvirkščiama difteritą gydys serumas. Tokiu atveju kalbama apie pasyvų imunitetą.

NE VISI VIENODAI ATSPARŪS

Yra tokių ligų, kuriomis visi užsikrečia: tymai, kokliušas, gripas, cholera ir t. t. Yra taip pat ligų, kuriomis ne visi suseraga: džiova, difteritas, skarlatina.

Į džiovos infekciją žmonės ir gyvuliai reaguoja įvairiai: pav. jūrų kiauly-

tė ir nuo mažo džiovos bacilų kiekio gauna greitąją džiova ir žūsta, o šuniui džiova susirginti reikia didelio džiovos bacilų kiekio.

Persirgus kuria nors užkrečiama liga, žmogus dažniausia įgauna atsparumą šiai ligai ir ja daugiau nesuserga. Bet kartais atsparumas kuriai nors ligai gali laikinai sumažėti, susirgus arba persirgus kitom ligom. Antai, diabetikas (sergąs cukrine liga) turi didesnę palinkimą džiovai; persirgęs tymais, kokliušu, skarletina — vaikas irgi pasidaro jautresnis džiovai.

ORGANIZMAS KOVOJA SU NEKVIESTU SVEČIU.

Patekus į organizmą ligos užkrėtomis, kyla reakcija — prasideda kova su neprašytu svečiu. Tai kovai vesti mūsų kūnas turi įvairiausių priemonių. Pirmiausia žmogus kraujyje eš leukocitai (baltieji kraujo kūneliai) puola bacilas ir jas naikina. Toliau audinių skysčiai — exudatai — irgi turi savybių kovoti su patekusiom į kūną užkrėtom. Prieš pačias bacilas išsivysto vadinami bakterializinais — bakterijų tirpintojai, kurie ateity puls tik tas bacilas, prieš kurias jie susidarė.

Bacilos žmogaus organizme išleidžia nuodus — toksinus, kurie žmogaus kūną nuodija, silpnina ir dažnai priveda prie mirties. Kovai su šiais nuodais (toksinais) organizmas išvysto priešnuodžius — antitoksinius, kurie neutralizuoja bakterijų nuodus. Antitoksinais veikia tik tuos bacilų nuodus, prieš kuriuos jie susidarė.

Dabar apie žmogaus kūno atsparumą paaiškinsiu keliais pavyzdžiais iš gyvenimo patirties.

ŠILTINĖ

Pirmojo Didžiojo karo metu vokiečiai, nužygiavę gilyn į Rusiją, įvedė griežtą sanitariinę kontrolę. Kodėl? Vokiečiai bijojo, kad iš Rusijos į Vokietiją nepapultų šiltinės bacilos. Vokiečiai šiltinė nešė mirtį, o rusai — tai paprasta liga. Rusai dėl nuolatinių šiltinės epidemijų įgijo atsparumą prieš šią ligą. Vokietijai, kur pavyzdinga švara, šiltinė beveik nežinoma.

Vokiečiai neturi prieš šią ligą atsparumo.

DŽIOVA

Sanatorijon atvežamas sergąs plaučių džiova žydelis. Jo plaučiai tokie prasti, jog abejojama, ar pagis. Žiūrėk, po mėnesio, antro, ligonio temperatūra mažėja, kosulys nurimsta, svoris auga, ligonis pradeda vaikščioti. Pagaliau jis po keleto mėnesių grįžta į Kauną taisyti laikrodžių, rauti švarkus arba kitą kokį darbą dirbti. Kodėl? Žydų tauta yra sena tauta, džiova jai žinoma nuo senų laikų. Per ilgą laiką pas žydus susidarė atsparumas šiai ligai.

Afrikos laukinis žmogus, kuriam džiova nežinoma, papuolęs į civilizuatą pasaulį ir užsikrėtęs džiova, tirpsta, kaip sniegas pavasarį, nes neturi šiai ligai jokio atsparumo.

Daug žmonių vengia džiovininko arba net sanatorijos, kur gydomi džiova sergą ligoniai. O iš tikrųjų maži kiekiai džiovos bacilų padeda organizmui susidaryti atsparumą. Žinoma, gavęs didelį kiekį džiovos užkrėtų, ir stiprus organizmas gali jų nenugalėti.

SLOGA

Nosies slogą laikome lengva liga, ypač jaunesnio amžiaus žmonėm. Reikia manyti, prieš tūkstančius metų tai buvo rimta liga ir jos epidemijos nemažai žmonių nuvarydavo į kapus. Žmogus prieš šią ligą įgyja atsparumo, antra, pačios ligos bacilos išsigimė ir virto tik "nosies sloga".

KOBRA

Kobros (Indijos nuodingosios gyvatės) kandis europiečiui yra mirtinas. Vietiniai gi gyventojai ne visi miršta. Kai kurie iš jų turi prieš šios gyvatės nuodus įgytą atsparumą. Tai galėjo atsirasti tuomet, kai žmogus, gavęs mažą kiekį gyvatinių nuodų, išliko gyvas. Toks žmogus net gydo įkustą žmogų, įkandimo vietą vilgydamas savo seilėmis, kuriose yra antinuodų.

Dr. A. Grigaitis

Ar jau turite Broniaus Daubaro apysaką — romaną

MĖLYNA SUKNELĖ

Tai nepaprastai įdomi apysaka iš rusų šnipų veiklos Anglijos lietuvių tarpe. 154 psl. Kaina su persiuntimu 8/6. Gaunama AL Leidykloje, 35 Cator St., Hindmarsh, S.A.

PUNŠAS — IŠRASTAS NAUJŪJŲ METŪ

Buvo 0 metų gruodžio 31 d., skaitant mūsų kalendorium. Vadinasi, tais pačiais metais, kada gimė Kristus. Romėnai ėjo aukoti švines figūrėles į Trajano šventyklą. Tarp jų buvo ir Gajus Pampilius, romėnų 14 legiono vadas, parvykęs į Romą atostogų. Jo legionas buvo likęs prie Limes, germanų kraštuose. Jis žinojo, kad jo legionieriai ten šalo, kosėjo, turėjo karščio ir amžinas slogas. Legionieriai tai vadino "germaniška liga".

Ir pats Pampilius blogai jautėsi. Turėjo karščio, o kai grįžo iš šventyklos, tiesiog negalėjo kalbėti. Vienas jo vergas, kilęs iš Syrijos, ilgai tarėsi su Pampilijaus žmona Klaudija, pasakui ėmėsi darbo: sumaišė tiršto raudono vyno su pietietiniais prieskoniais, įdėjo medaus, pripylė verdančio vandens ir garuojantį šotį nunešė savo viešpačiui. Pampilius gėrė, jam patiko, o netrukus pajuto palengvėjimą. Tai buvo gėrimas, kuris išvaiko ligas ir grąžina gerą nuotaiką. Vėliau Pampilius to gėrimo statines gabenosi į savo legioną.

Taip buvo išraštas punšas, kurį ir šiandien mėgsta gerti Naujųjų Metų išvakarėse. Išraštas prieš 1954 metus, syriečio, pirmą sykį pavartotas romėno.

ELTOS kronika

* Nuo š. m. kovo 1 d. lietuviškosios transliacijos iš tautinio ispanų radijo per Madrido stotį prailgintos jau ligi 15 min. Tik jos transliuojamos 20 min. vėliau, būtent — nuo 18.10 iki 18.25 ta pačia banga kaip ir seniau 32.04. Taip pat atsidėjus gerinama transliacijų programa. Transliacijomis gyvą sudomėjimą rodo visame pasaulyje gyveną lietuviai.

TAUTIŠKI DIRBINIAI:

ilgos juostos £3.10.0, kaklaraiščiai £1.5.0, įvairios kitos juostos ir juostelės nuo 6 šil. iki £1.10.0. Išpildomi specialūs užsakymai. Kreiptis AL Leidykla.

Prosper Merimée

LOKYS

Iš prancūzų kalbos vertė O. A. Pridotkaitė

VI Tąsa

— Snobas... Jis gali patikti moterims.

— Priešingai, grafe. Ar norite žinoti tiesą? Man atrodo, kad panelė Ivinskaitė labiau nori patikti grafiui Šemėtai, negu visiems kariuomenės karininkams.

Jis paraudo, nieko neatsakė, bet aš mačiau, kad mano žodžiai jam buvo malonūs. Dar ilgokai pavaikštinėjęs po kambarį žvilgterėjo į laikrodį ir nusprendė:

— Laikas miegoti, vėlu.

Savo šautuvą ir durklą užrakino spintoje, o raktą atidavė man.

— Ar galite jį šianakt pasaugoti? — nustebino mane. — Jūsų atmintis tikriausiai geresnė už manąją!

— Geriausia priemonė neužmiršti savo ginklų yra padėti juos ant šito stalelio šalia jūsų kanapos.

— Ne... Pagaliau, atvirai kalbant, aš nemėgstu miegant laikyti ginklus arti savęs. Ir štai kodėl. Būdamas Gardino gusarų pulke, kartą miegojau su draugu viename kambaryje. Mano pistoletai buvo padėti ant kėdės. Naktį šūvio trenksmas pažadino mane. Pasirodo, kad aš rankoje laikiau pistoletą, šoviau ir kulka prašvilpė pro mano draugo galvą tik per porą sprindžių... Aš niekuomet negalėjau prisiminti savo sapno.

Šis anekdotas mane baugino. Aš buvau tikras, kad kulka manęs nelies, nes šautuvas buvo spintoje užrakintas, bet, akimis matuodamas savo bendrininko herkulišką ūgį, jo tvirtas juodais plaukais apžėlusias rankas, nusprendžiau, kad jis sapnuodamas net neatsikvėpęs galėtų mane pasmaugti. Neprasitariau apie savo baimę; tik, pastatęs lempą arti savo guolio, pradėjau skaityti tėvo Levickio katekizmą. Grafas palinkėjo man labos nakties, išsitiesė po antklodę, apsi-vertė penkis ar šešis kartus. Pagaliau,

atrodė, pradėjo snausti, nors gulėjo susirietęs kaip Horacijus dėžėje: jo galva lietė kelius:

"Turpi clausus in arca,

Contractum genibus tangas caput... Kartais garsiai atsidusdavo ar nervingai sudejuodavo. Viso to priežastim laikiau jo nepatogią padėtį. Tas, gal būt, tęsėsi valandą. Aš taip pat pradėjau snausti. Užverčiau knygą ir, kaip galėdamas, patogiau išsitiesiau, kai keistas kikenimas mane nupurtė. Aš pažiūrėjau į grafą. Akys buvo užmerktos, kūnas drebėjo, pro pravertas lūpas veržėsi vos-ne-vos tariami žodžiai:

— Labai šviežia!... Labai balta!... Profesorius nežino, ką plepa... Arklys nieko nevertas... Koks skanus kšnis!

Jis pradėjo dantimis draskyti pagalvę, garsiai sustaugė ir pabudo.

Aš ramiai gulėjau ir vaidinau miegantį. Vis dėlto grafą atydžiai stebėjau. Jis atsisėdo ant kanapos krašto, pasitrynė akis, skausmingai atsiduso, ir apie valandą, rankomis parėmęs galvą, kažką svarstė. Aš blogai jaučiausi, nedrįsau net blakstienų suverti ir savyje prisiekiau daugiau niekada su grafu nemiegoti. Ilgainiui nuovargis nugalėjo baimę ir, kai brėkštąs rytas aplankė kambarį, abu giliai miegojome.

VI

Po pusryčių išskubėjome į Medintiltį. Ten, suradęs daktarą pasakiau, kad grafas serga, jį aplanko baisūs sapnai, kad jis, gal būt, yra lunatikas ir gali būti pavojingas.

— Aš esu tą viską pastebėjęs, — atsakė medikas. — Tam atletiskam organizme slepiasi trapios moters nervingumas. Gal būt, jis visa tai pasisavino iš motinos... Šį rytą ji buvo velniškai pikta... Aš netikiu baimės istorijomis, bet esu tikras, kad grafiene yra manijakė, o manija yra paveldima...

— Bet grafas, — pertraukiau jį, — yra sveiko proto, tiesios dvasios, daug gilesnės erudicijos, negu aš galėjau tikėtis; mėgsta knygas...

— Sutinku, sutinku, mielas pone, bet jis dažnai būna keistas. Kartais kelias dienas užsidaro kambaryje; dažnai klajo-

ja naktimis; skaito nežmoniškas knygas... vokiečių metafiziką, psichologiją, ar aš žinau! Dar ir vakar atėjo nauja siunta iš Leipcigo. Galiu kalbėti trumpai ir aiškiai! Herkulesui reikalinga Hėbėja. Šioje apylinkėje yra daug gražių sodiečių... Šeštadienį, po pirties, jas palaikytum princesėmis. Jo amžiu! Po velnių! Ne, jis nemyli, neveda ir blogai daro. Jam reikėtų pakaitalo, tikslo.

Šlykštus daktaro materializmas užgavo jautriausias mano dvasios stygas. Aš nutraukiau pokalbį, linkėdamas grafiui Šemėtai surasti tinkamą žmoną. Vis dėlto, daktaro tvirtinimai buvo netikėti. Šis gusarų karininkas, aistringas medžiotojas domėjosi vokiečių metafizika ir psichologija? Tai buvo virš mano supratimo! O kad daktaras sakė tiesą, įsitikinau dar tą pačią dieną.

— Kaip jūs aiškinatė, pone profesoriau, gamtos priešingumą ir dvilypiskumą? — pietų metu paklausė manęs grafas ir, pastebėjęs, kad aš ne visiškai gerai jį supratau, paaiškino:

— Ar jums niekuomet neteko būti aukštam bokšte arba ant prarajos krašto? Ar jūs niekada nenorėjote kristi žemyn, kai tuo pačiu metu jus valdė kitas, visai priešingas, baimės jausmas?

— Visa tai turi fizinę reikšmę, — išterpė daktaras. — Bekopiant į kalną, nuovargis iššaukia didelį kraujo spaudimą, kuris užlieja smegenis ir...

— Daktare, palikime kraują ramybėje, — nekantriai sušuko grafas, — ir paimkime kitą pavyzdį. Jūs rankoje laikote užtaisytą revolverį. Čia pat jums jūsų geriausias draugas. Staiga joms ateina į galvą mintis paleisti kulka į jo pakaušį. Jūs bjauritės žmogžudyste, o, vis dėlto, jūs apie tai pagalvojote. Aš manau, ponai, kad jeigu visos mintys, kurios per valandą mums ateina į galvą... Pone profesoriau, aš manau, kad jeigu visos jūsų mintys būtų užrašytos, jos, be abejonės, taptų atvira knyga ir, gal būt, neatsirastų nė vieno advokato, kuris apgintų jūsų bylą, nė vieno teisėjo, kuris jūsų nepasmerktų kalėti ar neuždarytų į bepročių namus.

(Bus daugiau)

PANAŠUMAS

Tetos žavis kūdikiu. "Va jo akys — kaip tikras tėvas."

"O nosytė palinkus kaip mamos." Tai girdėdama, sesytė dar toliau palygino: "O dantukų neturi kaip senelis."

RECEPTAS SVORIUI NUMESTI

"Mano gydytojas patarė, kad kasdien daug jodinėčiau. Sakė tai geriausias vaistas svoriui numesti."

"Ir kaip gelbsti?"

"Neblogai. Arklys jau neteko 25 svarų".

SILPNIAUSIA VIETA

"Blogai su manim. Galvoje taip ūžia. Turbūt, bus gripas. Kad tik neįsimestų į galvą", skundėsi rašytojas. Draugas jam pritarė: "Reikia labai apsižiūrėti, nes mikrobai mėgsta įsimesti į silpniausią vietą."

PAAIŠKINO

— Tėte, ką reiškia kosmos?
— Tai pasaulis, vaike.
— O kosmetika, tėte?
— Tai, tai, apie pusę pasaulio.

DIDELIS ASILAS

Petriukas buvo zoologijos sode ir vis pasakoja ką ten matė.

— Tėveli, ten yra krokodilas. Toks ilgas, kaip penki vyrai. Yra ten dar dramblys. Toks didelis... kaip namas.

— Na, na, vaikelai, jau perdedi. Tokių didelių gyvulių nėra. Namas, be abejo, augštesnis už dramblių...

— Ten yra dar asilas, tėveli. Na, jis ne toks jau didelis, vidutinis, bus toks kaip, kaip... — Petriukas po tėvelio pastabos nebežino, su kuo palyginti.

— Na, tai kokio didumo buvo tas asilas, Petriuk?

— Na, tėveli, maždaug toks kaip tu...

MAŽA KLAIDA

Į kalėjimo kamerą ateina viršininkas ir praneša:

— Man malonu jums pranešti, kad rytoj pas jus atvyksta respublikos prezidentas.

— Ar aš nesakiau, kad jis kitaip nebaigs, — pastebi vienas iš kalinių draugams.

KAS ČEŽA

Greta sustojo du automobiliai — vienas 10.000 dol. vertės, o antras 2000 dol. vertės. Pirmasis neiškentė pasiūlyti:

— Kas ten Jūsų mašinoje kažkaip

čeža? ...

— Tai ne mašinoj. Tai 8000 dol. mano kišenėje ...

VISOS GEROS

— Jūsų sūnus dirba Hoolywoode?
— O tai, jau penkti metai.
— Truputį per toli nuo New Yorko ...

— Nieko blogo. Jis kasmet atvyksta su žmona mūsų aplankyti.

— Maloni žmonelė?

— Sunku pasakyti. Man tai visos penkios patiko ...

VISKAS TINKA KAIKADA

Pretenzionali dainininkė klausia savo mokytojo:

— Pone profesoriau, ar tamstai atrodo, kad mano balsas kam nors kada tiks? ...

— O, taip. Pav. kilus gaisrui ...

SOVIETINIS TEISMAS

— Gaila, bet tamstos paleisti aš negaliu, — sako tardytojas

— Kaip tai negalit! Juk jau vakar paaiškėjo, jog aš nekaltas.

— Taip, tai taip. Bet jūsų bylos sprendimas jau pereitą savaitę buvo paskelbtas "Pravdoje" ...

* * *

"Maniau, kad meisteris dar serga, o pasirodo, šiandien jis jau vaikus prilupo."

"Na, gydytojas jau leido jam lengvus namų darbus."

MR. ILGAAUSIO ATSAKYMAI

Likusiam viengungliui —

Bičiuli, tavo nelaimė nors ir eilinė, bet su-raizgyta sumažgyta devyniais mazgais ir reikalinga daugiau laiko, kad ją išnarpliočiau. Aš gi tik-ką grįžau iš Maskvos taikos konferencijos todėl ir nesuskubau į paties nelaimę įsigilinti. Kitą kartą tilps pilnas atsakymas.

Už "pašto ženklą" Nr. D275.553 galėjau nusipirkti tik ropių, bet ne salotų, nes suvaržius importą tenka suveržti ir mano pilvą.

Bičiuliui S. J. (Waroon) —

Ačiū, kad ir manęs nepamiršai, tačiau už tokią sumą tegalėjau nusipirkti vos "second hand" kopūstų savo žmonai, kuri už tai mane apkūlė. — Juk, turbūt, moteris pažįsti, girdi, kodėl ne salotos ...

Neištikima moteris — tai didelis šaltas kotletas, kurio nesinori liesti, nes jis yra daugelio čiupinėtas.

Cechovas

IVAIRENYBĖS

POVANDENINIS HELIKOPTERIS

Garsusis stratosferos ir vandenių gylio tyrinėtojas prof. A. Piccard pasiryžo padirbti povandeninį helikopterį. Sumanymas labai paprastas ir lengvai įgyvendinamas. Patį helikopteris bus padirbtas iš permatomos plastinės medžiagos ir turės būti žymiai lengvesnis už vandenį. Po vandeniui jį trauks apačioje pritaisytas motorinis propeleris. Norint vandenyje sustoti, tereikės tik sulėtinti propelerio sukimąsi. Išradimas tuo patogus, kad motorams sugedus, laivas negrims, bet iškils į paviršių, o permatomos sienos leis grožėtis jūrų vaizdais.

Rašytojas Graham Greene, išgirdęs apie šį išradimą, išsitarė: "Prof. Piccard surado turistams šeštąjį kontinentą." Pats autorius savo naująjį išradimą siūlo pavadinti "mezoskafu".

EVERESTO AUKŠTIS

Indijos vyriausybė paskyrė specialią komisiją nustatyti tikrąjį Everesto aukštį. Ligi šiol kalno aukštis oficialiai buvo laikomas 8882 m. Komisija,

be kitų mokslinių tyrinėjimų, nustatė, kad aukščiausias pasaulyje Everesto kalnas yra 12 m. aukštesnis, taigi, viršūnė siekia 8894m.

REIKŠMINGAS AUTO NUMERIS

Švedijoje vienas dvasininkas prisistatė užsienių reikalų ministerijai ir reikalavo pakeisti ministerio automobilio numerį.

Jis taip griežtai reikalavo, kad valdininkai susimerkė, ar jam visi namie. Tai pastebėjęs dvasininkas kalbėjo: "Mano visi penki pajautimai yra sveiki, bet kaip galima leisti, kad ministeris, kuris vairuoja mūsų šalies užsienio reikalus, važinėtu automobiliu su numeriu, reiškiančiu psalmę, kuri prasi-deda žodžiais: "Keliuok į ten ir išsi-kask sau kapą."

JŪRŲ VANDUO GĖLAS

Jūrų vanduo sūrus ir jo vartoti negalima. Kad jį padarytum gėlą, reikia distiliuoti. Bet tai labai brangu. Dabar sugalvotas būdas tam pavartoti elekt-rą. Kūbiniam metru vandens išeina apie 5 kilovatvalandos. Per keletą valandų galima pagaminti naujais aparatais 1000 kub. metrų gėlo geriamo van-dens.

Mokslo - technikos naujienos

VORATINKLIS

Jeigu galėtume suploti plieną iki to paties diametro plonumo, kokį turi voratinklis, negalėtume pasakyti, kad yra tokio pat tvirtumo medžiaga, kaip tas gamtos padaro — voro pagamintas siūlas.

Kaip atsiranda tas nuostabus siūlas? Vorai turi ypatingas liaukas, kurios gamina net 7 rūšių siūlus.

Kiekvienas liaukos vamzdelis turi skirtingą formą. Tam mechanizmui veikti daug nereikia, nes voras labai greitai gali panaudoti savo aparatą. Jis reaguoja tokiu greičiu, kaip žmogus, kuris iškūša savo pirštą į ugnį.

Medžiaga, kuri gaunama iš tų liaukų, yra šilkas, kaip ir tekstilės siūlas, iš kurio išaudžiami gražiausi dalykai. Iki šiol dar yra kaikurie skirtumai tarp chemiškai padaryto siūlo ir to, kurį pagamina vabzdžiai. Ir šiandien voras pralenkia net geriausių fabriku darbus, nes voro siūlas yra ir gražesnis ir stipresnis.

Ne visi vorai audžia tinklus. Tai daro tik tam tikros vorų rūšys. Geriausios audėjos yra patelės. Galima pasakyti, kad vorai yra didžiausi architektai. Kulminacinis voro darbas yra tas, kad jis sugeba numegzti tinklą apskritimo forma. Pastebėta, kad daugiausia vorai audžia savo tinklus naktimis. Kai kurie jų siūlai tinkle naudojami kaip telefono vielos, kiti palaiko patį vorą, tretį naudojami paties voro pasilinksminimams. Gamtininkai, kurie stebi vorų gyvenimą, prieina išvados, kad jų darbas yra tikras gamtos stebūklas.

PASIVAIKŠČIOJIMAS PADEBESIAIS.

Prieš 45 m. I. Sikorsky paleido pirmąjį V S-300 malūnsparnį (helikopterį) į orą. Deja, vos pakilęs į orą "ūžiantis paukštis" vėl krito atgal į žemę.

Keliem mėnesiams praslinkus, po daugelio bandymų, Sikorskis jau sugebėjo ore išsilaikyti 15 minučių ir savo "ūžiantį paukštį" galėjo vairuoti. Malūnsparnis laikėsi ore, kilo augštin ir leidosi žemyn, bet negalėjo skristi pirmyn. Ir ši kliūtis netrūkusi buvo nugalėta.

1928 m. ispanas Jan de la Cierra sukonstruktavo "autoraizą", kuris jau galėjo skristi statmenai. Technikos istoriją žina žmonės tai vadino Leonardo da Vinci 1519 metų konstruktuo "vertikalaus pakilimo" modeliu.

"Ūžiantieji paukščiai" turėjo vietą užleisti moderniosios aviacijos lėktu-

GALVA, VERTA ŠIMTO TŪKSTANČIŲ DOLERIŲ

Neseniai pasklido žinia, kad sovietai už vokiečių eksgenerolo Reihard Gehlen galvą siūlo 400 tūkstančių rublių (arti 100.000 dol.)

Perkamoji galva turi savo sekimo organizaciją. Jos seklių tinklas išplėstas po visas komunizmo įtakoję esančias šalis ir net pačią Rusiją. Centras ir generolo būstinė turėtų būti Pullache, Miuncheno priemiesty. Kai žmonės sužinojo, kad jų miestelyje gyvena tokia brangenybė, užuot didžiavėsi, ėmė baimintis. Nė vienas nėra tikras, ką gali kita diena ar naktis atnešti. Gali čia atsiverti žemė, gali kokia pragaro mašina visą miestuką išnešti į padanges.

Žmonių baimė, sako, neturi rimto pagrindo. Gehleno organizacija — Organisation Gehlen, arba dar trumpiau — O. G. yra visais atžvilgiais apsaugota. Namai apvedžioti elektrinėm vielom, keliai užminuoti, ir vieta saugoma lig dantų ginkluotų amerikiečių karių.

Kas iš tikrųjų yra tas buvęs Hitlerio generolas su tokia brangia galva?

Gen. Gehlen yra vakarietis, turįs daugiausia žinių apie Rusiją bei jos pavergtus kraštus. Manoma, kad O.G. tarnyboje dirba apie 10.000 slapty agentų. Prie jo pavardės galima pridėti šias tikras pastabas: Wehrmachto eks-generolas, buvęs rytinės dalies priešų kariuomenei sekti skyriaus viršininkas prie generalinio Wehrmachto štabo, buvęs artimas bendradarbis karinio nacių sekimo viršininko adm. Canaris.

Paskutinio karo pabaigoje gen. Gehlen dingio rusų fronte. Rusų sekiam

vams, kurie buvo daug greitesni, lengviau pagaminami ir ekonomiškesni. Jeigu malūnsparniai mažai buvo vartojami dėl savo nedidelio greičio II pasaulinio karo metu, tai jie suvaidino reikšmingą vaidmenį Korėjos kare.

ORO SANITARAI.

Amerikos karo laivyno naudojamais malūnsparniais Korėjoje iš pirmų apkasų, tiesiog iš po priešų šautuvų vamzdžių, buvo išgabenta 2000 sužeistų karių. 1000 amerikiečių lakūnų, pašovus jų lėktuvus prieš užnugaryje, buvo išgelbėti malūnsparniais, surankiojant juos prieš teritorijoj net iš tokių vietų, kur nė amerikoniški "džypai" neįvažiuotų.

Malūnsparniai labai tinka povandeninius laivus sekti, išmėtyti minas, prieš pozicijas išvalgyti, ginklų ir karių pervežimui bei kitokiems transporto reikalams. JAV karo ministerijos vadovai po Korėjos karo susidomėjo malūnsparniais daugiau, negu kuriuo kitu lėktuvu. Jau 1954 metais JAV karo ministerija malūnsparnių užsisakė už keliasdešimt milijonų dolerių, o 1955 m. šiam reikalui paskyrė 200 milijonų dolerių. Nors Anglija turi mažiau progų, bet šiemet malūnsparnių užsakė už 2,5 mil. svarų st. ir fabrikuose gaminami 200 skirtingų tipų malūnsparniai.

VIETOJ AUTOBUSŲ

Nustatyta, kad Amerikoj žmonės daugiau laiko sugaišta autobusais ar lengvomis mašinomis keliaudami į aerodromus, negu atikdami tolimas kelines lėktuvais. Todėl numatoma, kad orinio susisiekimo bendrovės įves keleivių pervežimą malūnsparniais nuo savo "ofisų" stogų į aerodromus.

Jau dabar 3 didelės firmos New York, Čikagoje ir Los Angeles kasmet perveža tūkstančius tonų pašto ir įvairių prekių malūnsparniais. Viena New Yorko bendrovė malūnsparniams naudoja keleivių susisiekimui.

Vaisių augintojai Floridoje malūnsparniais skraidydami apžiūri sodus. Vienas vyšnyno savininkas sugalvojo malūnsparnių net vyšnių skinti. Vyšnioms prinokus, jis po medžiais pritiesia paklodžių, pats sėda į malūnsparnį ir, skrisdamas medžių viršūnėmis, nupurto vyšnias ant paklodžių. Vyšnios krenta nuo malūnsparnio sukeltų vėjo.

VIEŠOJE TARNYBOJE

Malūnsparniai yra naudojami potvynių aukoms gelbėti, nusikaltėliams gaudyti. Amerikos policija pastaruoju metu malūnsparnius naudoja ten, kur kitos susisiekimo priemonės negali pravažiuoti. Iš Missouri kalėjimo pabėgo du kaliniai. Prie kalėjimo vartų jie nudobė sargybinių. Ilgai bėglių nepasisekė surasti. Tik vieną dieną policininkas pastebėjo juodu miegančius laukuose, nusileido žemyn, sugavo, įsodino į malūnsparnį ir parvežė į kalėjimą ...

Žmogus, norėdamas nusizudyti, šoko iš Time Square dangraizio ir pakibo prie 33 aukšto. Malūnsparnis buvo panaudotas jam nukabinti.

buvo duotas įsakymas jį surasti gyvą ar negyvą, bet tie nieko nepesė. Po kiek laiko Gehlen išdygo, kaip grybas po lietaus, Bavarijoje ir prisistatė amerikiečiam. Nuo tos valandos prasi-deda jo legendariški žygiai. Jis dingsta iš Bavarijos, atsiranda Washingtone, aukštiesiems karininkams laiko konferencijas ir vėl dingsta, kaip į vandenį, per istisus 9 metus.

Gehleno vardas vėl pasiskardena praeitą vasarą, kai rusų Berlyne Karl Bandelow prisipažįsta perdavęs R. Vokietijos ir Lenkijos karinio susisiekimo planus Gehleno agentams.

Gehleno asmuo virto šešėliu, visų rusų zonoje pasitaikančių nesklandumų. Jį kaltina dėl sukilimo Berlyne. Jo veikla spaudė ir demaskavo anglių remtą John ir pagreitino jo pabėgimą pas komunistus.

Meilė brangesnė už visus turtus. Ji — deimantas, kurio net karaliai negali nupirkti. Ji — visas pasaulis, nors ją galima apkabinti dviem rankom.

Jokajus Muzikos, kaip meilės, negalima išaiškinti žodžiais, bet ji reikia justti. Pirožnikovas

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

Adelaide

"ŽIVILĖS" PREMJE

Kovo 25 dieną Australia salėje, Adelaidėje, Teatro Mylėtojų Grupė pastatė A. Skėmos "Živilę". Režisavo Paulius Rūtenis, dekoracijos ir kostiumų eskizai dail. S. Ne-lubšo.

Didelė salė buvo pilnutėlė tautiečių. Vaidinimui pasibaigus Grupė gavo daugybę gėlių ir kitokių dovanų.

Adelaidės dienraštis "The News" kovo 28 d. numeryje str. "Geras lietuviškas vaidinimas" taip atsiliepė:

"Lietuvių Teatro Grupė šio savaitgalio metu Australia Hall patalpose pagirtinai pastatė A. Skėmos veikalą ŽIVILĖ. Ši dramatinė 3-jų veiksmų legenda parodo živilę kaip heroizmo simbolį trijose skirtingose epochose, skirtingose savo sąlygose, gyvenimo būdu ir galvose, bet identiška savo įtampa ir situacijomis.

Živilę jautriai suvaidino D. Mackialienė, ir L. Gerulaitis buvo įtikinantis blogo charakterio pretendentas į živilės ranką. Mažo sąstato likusių dalyvių — P. Rūtenio, J. Neverausko ir J. Venclovaičiaus — vaidyba buvo taip pat aukšto lygio.

Kostiumai, dekoracijos ir apšvietimas visai efektingi (Bryan Power)"

Platesnis aprašymas sekandčiame AL numeryje.

ISVYKO MUZ. JONAS ZDANAVIČIUS

Muzikas Jonas Zdanavičius, gerai žinomas Adelaidės lietuviams, kovo 28 dieną išvyko į Jungt. Amerikos Valstijas pas savo šeimą. Platesnis jo veiklos apibūdinimas tips sekandčiame AL numeryje.

AUKOS VASARIO 16 GIMNAZIJAI

Adelaidės LSK "Vytis" futbolo sekcija pasiuntė Vasario 16 gimnazijai f35. Tai gegužinės metu įvykusios loterijos pelnas.

Adelaidės Apylinkės Valdyba pasiuntė Gimnazijai f16.

Sydney

CABRAMATTA

Kovo 13 d. mažiųjų Cabramattos lietuviukai vėl susirinko pradėti naujus mokslo metus. Šiems metams mūsų savaitgalio mokyklai maloniai sutiko mokytojauti šie mokytojai: p. A. Cininienė, p. J. Veteikis, p. J. Petriūnas, p. J. Bičnas ir tityba kun. P. Butkus. Mokyklos reikalų vedėjo pareigas sutiko eiti Apylinkės Valdybos švietimo ir Kultūros vadovas p. E. Migevičius.

Mokyklos atidarymo dieną, laike pamaldų vietos lietuviams, kun. P. Butkus pasakė gražų, pritaikintą mokyklos atidarymo progai pamokslą, linkėdamas mokytojams eiti taisy garbingu — istorinių kaimo "daraktorių" keliais, kurie prikėlė laisvą Lietuvą, taip ir dabar stengtis įdiegti meilę savo Tėvų Kraštui mūsų jaunimo širdyse ir akd šis jų, kaip mokytojų, pasišventimas ir darbas yra neįkainuojamas mūsų tautos atečiai.

MENIŠKĖ ODOS DIRBINIAI

- 1. Fotoalbumas 32x24 cm su vaizdu ir juosta f3.10.0.
2. Fotoalbumas 29x20 cm su vaizdu ir juosta f2.10.0
3. Skutimosios priemonės etui su priedais (pageid. vaizd.) f3.15.0.
4. Manikiuro etui moterims su priedais (pageid. vaizd.) f3.10.0.
5. Piniginė švarko kišeniui (pageid. vaizd.) f1.15.0
6. Piniginė kelnų kišeniui, sulenkiamą (pageid. vaizd.) f1.10.0
7. Piniginė smulkiems (pasagėlė) (pageid. vaizd.) f0.10.0
8. Knygoms aplankas su spaudu ir juosta (pageid. vaizd.) f1.15.0
9. Mokinių reikmenims etui su priedais (pageid. vaizd.) f1.0.0
10. Cigaretinė (pageid. vaizd.) f10.0.0
11. Užrašų knygtutė skautams su enblema ir priedais f1.0.0

Pastaba:
prie šių sumų reikia pridėti porto ir įpakavimo išlaidų siuntiniui iki 1 kg. ar jo dalies specialiai dar 13 šilingų.

Kiekviename daikte galima įrašyti aukso raidėmis pageidaujama 2 raidžių monogramą. Tokia monograma kainuoja 3 šilingai.

a) mano lietuviški vaizdai — spaudai: Vytis, Vytis auksu, Lietuva žemėlapis auksu, skautų emblema — lelija auksu. Vargo Mokykla, Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejus Kaune, Katedra Vilniuje;

b) oda: lygi ir saffian;

c) odos spalvos: juoda, mėlyna, ruda, žalia, vyninė, šviesiai raudona;

d) lietuviškų raštų šilkinės juostos;

e) auksas vartojamas 22 karatų;

f) tiekimo laikas: gavęs užsakymą, laike 14 dienų siuntinį galiu iš Vokietijos išsiųsti;

g) užsakant, pridėti būtina 50% užsakomosios sumos.

Užsakymus siųsti: A. Mažeika,

Frankfurt a/M., Mainzer—Landstrasse 50, W. Germany.

Po pamaldų ten pat Mt. Pritchard bažnyčios salėje įvyko Apylinkės Valdybos šaukiamas tėvų susirinkimas. Susirinkimą atidarė Apylinkės Valdybos pirmininkas J. A. Skirka, pakviestas prezidentu inž. A. Grudziński ir J. Kazlauską. Pranešimą mokyklos reikalų padarė Apylinkės Valdybos pirmininkas, prašydamas susirinkusiųjų išrinkti Tėvų Komitetą, kuris rūpintųsi mokyklos reikalais. Mokyklos reikalams buvo nutarta nuo šeimos sumokėti po svarą, kas tuojau susirinkusiųjų ir buvo padaryta. Į Tėvų Komitetą buvo išrinkta: pirmininku — inž. P. Grudzinskas, sekretorium — A. Skirkiene ir išdininku — J. Kazlauskas. Kandidatais: M. Migevičienė ir J. Žukauskas. Tėvų Komitetas artimoje ateityje yra numatęs suruošti mokytojams pagerbimo — padėkos pobuvį ir mokyklos fondo lėšoms padidinti viešą pasilinksminimą.

Linkime Komitetui geriausios sėkmės, o mieliems mokytojams išvermės šiame kilniame darbe.

Kabramatiškis

Sportas

Vasaros turnyre už Tauro komandą žaidė ir taškus pelnė sekančiai.

- A. Ignatavičius, 8 rungt., 180 tašk.
K. Jačunskis, 12 rungt., 126 tašk.
V. Gurskis, 12 rungt., 76 tašk.
R. Petkūnas, 9 rungt., 65 tašk.
P. Alkevičius, 11 rungt., 63 tašk.
E. Pyragius, 10 rungt., 59 tašk.
S. Visockis, 13 rungt., 55 tašk.
A. Merūnas, 12 rungt., 47 tašk.
A. Kitas, 5 rungt., 16 tašk.
R. Urmonas, 3 rungt., 6 tašk.

Viso pelnė 693 Gavo atgal 537

Tauras vasaros turnyre užėmė antrą vietą. Edas

UŽTIKRINKITE SAVO ir SAVO VAIKŲ ATEITĮ

Pietų Australijos Miškų Auginimo Įmonė Perpetual Forests Ltd. siūlo pirkti jų auginamą pušų mišką.

Miškas yra apie 30 mylių nuo Mt. Gambier (SA). Parduodama 1 ir 2 metų sodiniai. Viename akre yra apie 640-680 medžių, kurių dangalo augimo eigoje išretinama. Užaugusio, tinkamo eksploatacijai miško viename akre lieka apie 600 medžių. Dabartinė medžio kaina yra apie f5, taigi, viso miško viename akre vertė, jam užaugus, bus apie f3.000.

Už 1 akrą 2 metų pušinio miško dabar reikia mokėti f92.10.0; duodama išsimokėjimui tokiomis sąlygomis: perkant f5, vėliau laike 30 dienų f3, o likusius po f6 kas metų ketvirtis. 1 metų akras kainuoja f87.10.0. Išsimokėjimui: sudarant sutartį mokama f5, laike 30 dienų f3 ir likusius po f5 kas metų ketvirtis.

Miškas užauga vidulmiškai per 20-30 metų, priklausomai nuo vietos. Miško eksploataciją įvykdo pati miškų žinyba ir už tai atskaito 5% gautos už mišką sumos.

Galutiną išvadą padėtis tokia: už dabar sumokėtus f92.10.0. po 18-28 metų gausite f3.000 arba jūsų pinigai užaugs apie 33 kartus. Verta pagalvoti, šiuo būdu geriausia aprūpinti savo senatvę ir vaikų ateitį.

Platesnės informacijos gaunamos "Australijos Lietuvis" Redakcijoje, 35 Cator St., Hindmarsh, SA.

Motina Konstancija Ližaitienė paieško sūnaus Algirdo Ližaitis, paskutiniu metu gyvenusio: IRON KNOB, South Australia.

Turintieji apie jį žinių maloniai prašomi pranešti sekandčiam adresu:

Mrs. K. Ližaitienė, 814 W. Lombard St. Baltimore 1, Md. USA.

DĖMESIO!

Nė vienas lietuvis neturėtų pamiršti lietuviškų švenčių tradicijų ir Velykų progą turėtų papuošti stalą lietuvišku

Krupniku

ar degtine pagal savo skonį

Pomeranz Slyvine ar Stum brine (Zubruvka)

Reikalaukite hoteluose tiksliai Ernsten Bottling Company Ltd. su Amerikos ereliu ant etiketės.

š. m. balandžio mėn. 15 d., penktadienį, Flinders Hall 223 Flinders str. S. K. "Vytis" Futbolo sekcija rengia prieš sezoninį

LINKSMĄ ŠOKIŲ VAKARĄ

Veiks turtingas bufetas. Gros melodinga, gera šokių kapela. Pradžia 8 val. Visi kaip vienas, jaunas ar senas, į linksmą prieš sezoninį sportininkų pasilinksminimą.

Kvietimai gaunami ir staliukai užsakomi pas valdybos narius ir platintojus.

S. K. Futbolo Sekcijos Valdyba

Lietuviams Katalikams AUSTRALIJOJE

Pirmasis Australijos Lietuvių Katalikų Suvažiavimas, įvykęs Melbourne 1954 m. gruodžio mėn. 27-28 d.d., yra nustatęs pagrindus katalikų veikimui Australijoje. To suvažiavimo dalyvių vienbalsiu nutarimu yra įsteigta Australijos Lietuvių Katalikų Federacija ir išrinkta Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba.

Federacijos Valdybos tikslas ir kompetencija yra dvejopi:

1) Palaikyti ryšį su viso pasaulio Lietuvių Katalikų Centralis, Australijos Lietuvių Kapelionų Sekretoriatu ir Australijoje veikiančiomis katalikų organizacijomis; tirti sąlygas ir aplinkybes katalikiškajai veiklai lietuvių visuomenėje vykdyti ir intensyvinti; daryti išvadas ir informuoti katalikų organizacijų valdybas.

2). Sutartinai su Kapelionų Sekretoriatu vykdyti visas funkcijas esančias bendruose katalikiškųjų organizacijų ir katalikų interesuose: šaukti katalikų veiklos reikalais konferencijas, suvažiavimus, kongresus, ir esant reikalui, atstovauti bei reprezentuoti visas Australijos Lietuvių Katalikų organizacijas, nepažeidžiant jų organizacijų savarankiškumo.

Suvažiavimas yra priėmęs rezolucijas pagrindiniais reikalais. Visi Australijos lietuviukai katalikai yra kviečiami ir raginami aktingai dalyvauti katalikiškųjų organizacijų gyvenime ir jį visokeriopai remti, ypač puoselelėti ir remti katalikiškąją veiklą išplaukiant iš Sakramentinio gyvenimo. Visi lietuviukai katalikai kviečiami įsigilinti ir suprasti savo visuomenines ir bendruomenines pareigas ir aktingai dalyvauti viešuose sprendimuose katalikiškos sąžinės šviesoje. Rezervuodami sau teisę laisvai veikti katalikiškose organizacijose, visi Australijos lietuviukai katalikai dalyvauja Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizaciniame gyvenime ir remia jos darbą tautinėje plotmėje.

Suvažiavime buvo konstatuota, kad Australijoje leidžiami lietuviškieji laikraščiai katalikiškųjų raikalų nepatenkina. Federacijos Valdyba įpareigota organizuoti katalikišką laikraštį Australijos lietuviams. Tokio laikraščio organizavimo darbai jau pradėti. Prašome visus lietuvius katalikus šį didžios svarbos darbą paremti, kai tuo reikalu bus kreipiamasi.

Federacijos Valdyba prašo tautiečius ypač giliai vertinti lietuviškojo katalikiškojo gyvenimo ir veikimo reikšmę tremtyje. Puoselekime, išlaikykime ir stiprinkime visa tai, kas padeda mums išsilaikyti lietuvišais katalikiškais ir šiose sunkiose tremties sąlygose savo veikimu ir darbu sutelktomis jėgomis laisvinkime kelią į katalikišką Nepriklausomą Lietuvą.

Šia proga Federacijos Valdyba pabrėžio, kad Australijos Lietuvių Katalikų Federacija savo veikloje apsiriboją tik lietuvišku katalikišku veikimu ir nėra susieta su bet kokia politine partija. Kaip ir katalikiška Federacija savo sudėtyje politinių partijų ar organizacijų neturi ir veikia nuo jų atsiri-bojusi.

Artėjančios Kristaus Prisikėlimo šventės proga Federacijos Valdyba sveikina visus Australijos lietuvius katalikus ir kviečia į aktingą bendrą darbą Australijos Lietuvių Katalikų Federacijoje.

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Valdyba

1955m. kovo mėn. 19d. Melbourne.

A.L.S.K. "Vytis" saukiamas nepaprastas visuotinis narių susirinkimas balandžio mėn. 3 d. tuojuo po pamaldų šv. Juozapo bažnyčios salėje.

Krepšinininkų, futbolininkų, orinio ir šachmatininkų susirinkime dalyvavimas būtinas.

Be to, kviečiami S. Klubo rėmėjai ir bičiuliai susirinkime dalyvauti.

A.L.S.K. "Vytis" Bendros V-bos Sudarymo Komisija

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Pulgis Andriušis: TIPELIS. — Humoristinis romanas iš Kauno gyvenimo. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. 240 psl., įrišta į kietus viršelius kaina 3.00 dol.

Leonardas Žitkevičius: DAIKTAI IR NUORŪKOS. —

Lyrinės ironijos. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. 48 psl., kaina 1.00 dol.

ŽINIOS

(Tąsa iš 1 psl.)

* Vienintelis išsigelbėjęs iš sudužusio lėktuvo Missouri valstybėje (JAV) keleivis pareiškė, kad jis išsigelbėjęs dėka vieno straipsnio žurnale, kurį jis kaip tik tuo metu perskaitė. Straipsnyje buvo rašoma, kaip elgtis lėktuvui krentant ir kaip tik tuo metu jis pajuto, kad lėktuvas tikrai krenta. Jis pasielgė, kaip parašyta: salenkė kojas ir pririetė galvą, žodžiu, susiritė į kamuolį ir liko gyvas.

* Du jauni britai, grįžę į Britaniją, pareiškė, kad jiems išsiblaivė protas po to, kai jie praleido šešias savaites komunistų "rojuje" Rytų Vokietijoje. Abu buvo kompartijos nariai, įsikalę sau į galvas iš brošiūrų apie komunistinį rojų. Tačiau pabuvoję Rytų Vokietijoje, kur jie nuolat buvo sekami ir kartais pabuvodavo nevalgę, jie išsiblaivė ir suprato, kas yra komunizmas. Abu dabar stoja į krikščionių partiją kad galėtų kovoti su komunizmu.

Geriausi vaistai nuo komunizmo — jį pažinti iš arti.

* Komunistų partijos vadas Sovietų Mokslo Akademijoje Ekonominių Mokslo Institute Mr. Kotov pašalintas iš pareigų dėl to, kad nesugebėjo įrodyti, jog kasdieninio vartojimo gaminiai yra svarbesni už sunkiąją pramonę. Anksčiau, mat, partijos linija buvo priešinga, ir matomai, Kotov nesukubo prisitaikinti.

* Kanados užs. reik. ministris pareiškė, kad Kanada nėra suinteresuota ginti Kinijos nacionalistų laikomas Quemoy ir Matsu salas.

* Vienas jaunas rusas Valerij Lysikov vabėgo į Vakarų Berlyną ir gavo azilio teisę (pasilikti Vakaruose). Vėliau tėvai, lydimi dviejų enkavedistų, atvyko sūnų įkaltėti, kad grįžtų. Po dviejų su puse valandų įtikinėjimų rusiukas kategoriškai pareiškė, kad jis už jokių pinigų atgal negrįšias.

* JAV-bėse paskelbti Jaltos susitarimų slapti dokumentai. Kaip žinome, Jaltos konferencijoje dalyvavo Rooseveltas, Churchillis ir Stalinas. Buvo padaryta didelių nuolaidų bolševikams, kad jie įstotų į karą su Japonija. Teoretiškai Rusija į karą įstojo, bet iš to nebuvo jokios naudos, o Jaltos susitarimais plačiai pasinaudojo.

* Prancūzijos parlamentas rankų pakėlimu beveik vienbalsiai atsakė būv. min. pirm. Mendes-France dekretą, kuriuo buvo suvaržytas alkoholio vartojimas Prancūzijoje. Tuo dekretu buvo numatyti dideli mokesčiai už leidimą atidaryti naujus barus.

Adelaidėje pigiai parduodama KIRPYKLA

ir šalia kirpyklos krautuvė prie Australia Hall, Angus Street. Sužinoti telef. W4456. (Kalbėti lietuviškai).

Parduodamas

7 KAMBARIŲ NAMAS

su dideliu sklypu, gera žemė. Pusė minutės iki traukinio ir krautuvė. Yra telefonas, vandentiekis ir kanalizacija, kelias betonuotas. 12,5 mylios nuo Melbourne. Tinka 2 šeimom arba išnuomoti atskirais kambariais. Kaina f3.800. Laisvas (be nuomininkų).

Kreiptis: C. H. Collins, 7 Hlntoff Street, Greensborough, Vic.

Parduodami lietuviški

Rūkyti lašiniai ir kumpiai

4/- svaras.

Norintieji pirkti ar užsisakyti tesikreipia pas R. Lekniene, 59 Brunswick Rd., Brunswick, Melbourne, Vic.

Australijos Lietuvis

Pirmasis lietuvių laikraštis Australijoje

Prenumerata: metams f2.10.0, pusei — f1.6.0. Atskiro numerio kaina 1/9. Užsieninė kaina ta pati.

Skelbimai: 10/0 už skilties colį. Nuolatiniams skelbėjams žymi nuolaida. Smulkūs skelbimai: iki 14 žodžių 4/0. Už kiekvieną pridėtinį žodį po 2 pensus. Užuojautos, sveikinimai ir pan. 10/0.

Adresas: Australijos Lietuvis 35 Cator St., Hindmarsh, S.A. Tel. LU5827

The Australian-Lithuanian The Lithuanian fortnightly in Australia Publisher: J. Glušauskas Printed by National Press 35 Cator St., Hindmarsh, S. A. Telephone: LU5827